ULUS

23, NİSAN 1935 SALI

ON ALTINCI YIL. No: 4933

Adımız, andımızdır.

Her yerde 5 kuruş

Sofya, 22 (A.A.) — Kıral Boris, ulusa hitaben neşrettiği bildiriğinde yakın bir gelecekte, yeni bir anasal kanun hazırlanacağını bildirmektedir.

Gündelik

Yirmi üç nisan

Falih Rıfkı ATAY

Yeni devlet, 1920 nisanının yirmi üçünde, Ankara'nın sarp ve yalçın bağrında kurulmuştur. O gündenberi, Atatürk'ün yanında ve uzağında, yurd ülküsüne özverip, halk için çalışan her cumuriyetçi, on beşinci 23 nisan bayramını, vicdan ve gönül ferahlığı ile kutlayabilir.

1920 den bugünkü Türkiye'ye doğru, baş dönmeksizin bakılamaz. Düşman yalnız ateşboyunda değil, Ankara sırtlarına kadar, bütün kırlarda, yollarda, şehirlerde ve köylerde idi. Sağde düşmanın kim olduğunu değil, düşmanlığın da ne olduğunu bilmiyorduk. Bütün topraklarımız, son karışına kadar, adım adım, boğuşularak, geri alınacaktı ve o gün işlerimizden ancak birini bitirmiş olacaktık: Bu topraklar üstünde, son köye kadar, her şey yeniden ve temelden yapılacaktı. Osmanlı haznesinin asırlarca altına boğduğu İstanbul'un bile nasıl harab, yıkkın ve bakımsız olarak yurda katılmış olduğunu düşününüz. On dokuzuncu asrı buharsız, yirminci asrı elektriksiz geçiren Anadolu'ya, *teknik* kelimesi bile yeni devletle beraber girecekti.

23 nisancılar, bu savaşın, biribirinden dolaşık, çetin ve zorlu geçidlerinden hiç biri karşısında irkilmediler. Çünkü bu geçidlerden her biri, özgenlik ve egemenliğe doğru giden tek yolun üstünde idi. Davamızı, gündelik insanlar gibi çalışarak değil, destan kahramanları gibi döğüşerek kazanabilirdik.

Bütün imkânsızlıklar, 1920 Ankarasının sarp ve yalçın bağrı gibi, yumuşamıştır. Ot vermeyen toprak, şimdi her tarafta bir bahar rüyasının çiçekleri ve kokuları içinden bize gülüyor.

1935 23 nisanında Ankara'dan hangi yönette uzaklaşırsanız, demiryollarımız üzerinde bir sürü bacalar tüttüğünü, yeni fabrika iskeletlerinin türk betonu ile kaplandığını göreceksiniz. Ne gençlerimiz, ne de halkımız çağdaş zanaatın ince ve güç tekniğini bir gün bile yadırgamadılar. Ekonomi ve tarım işlerimizin nasıl toptan gelişmekte olduğunu her gün istatistiklerden öğreniyoruz: Bunları 1925 de bile peri masalı denecek kadar hayal sayanların ne kadar çok olduğunu biliriz.

Bayındırlık ülküsü bütün memleketi hava gibi sarmıştır.

Bu yıl kültür savaşının can damarı üstündeyiz. Onu da biz başarmalıyız. Şimdi, her işte olduğu gibi, ilk zorlukları çoğumsayanlar, 1940 gazete ve kitablarını okurken, dil davasının aldığı hıza, gene kendileri şaşacaklardır. Bir dili, on on iki asrın yosunluğu altında unutulup giden kaynağına kavuşturmak, ona, az zamanda, kendi özlüğünü, ve erkinliğini vermek de, ancak, 23 nisancılar kafası ile düşünülebilirdi.

Devrim, bir bakımdan, *büyük işler devri*, bir bakımdan, *tam ve bütün işler devri* demektir. Eskisini temeline kadar yıkan hız ve ateş, yenisini çatısına kadar kuran yaratıcı bir enerji olarak kullanıldığı zamandır ki uluslar yalnız tarih değil, tali de değiştirmiş olurlar.

Özvermek — Vakfı nefsetmek
Özgenlik — Hürriyet
Egemenlik — Hâkimiyet
Yönet — İstikamet
Tarım — Ziraat

Çocuk Haftası bugün başlıyor

AÇILMA TÖRENİ BUGÜN DOKUZ BUÇUKTA..

Bugün çocuk haftası başlıyor. Saat dokuz buçukta istasyona giden caddenin sonundaki alanda bütün okulalılar toplanacak, mızıka egemenlik (istiklâl) ve çocuk marşlarını çalacak ve okulalılar hep bir ağızdan bu marşları söyliyeceklerdir. Ayrıca söylevler de verilecektir. Bütün halk bu törene çağrılıyor.

Süel rütbelerin karşılıkları

"ÂLİ ASKERÎ ŞÛRA,, NIN ONAYLADIĞI KARŞILIKLAR

Süel rütbelerin karşılıkları "Âli Askerî Şûra,, tarafından onaylanmıştır. Eski rütbelerle karşılıkları şunlardır:

(Sonu 4. cü sayfada)

B. Celâl Bayar'ın diyevi

"...Sanayi programının dörtte üçü hazırlanmış, Sümer Bank teknik murakabeyi kurmuştur.,,

Sümer Bank Genel Kurulunun dünkü toplantısında, toplantıda bulunan bazı saylavların arzu ve temennilerine karşı Ekonomi Bakanı Bay Celâl Bayar ıu diyevde bulunmuştur:

"— Umum müdür veya idare meclisi reisi, rakkamlara aid olan arzunuzu tatmin edici sözler söyliyeceklerdir. Ben yalnız işin prensipini, devletin umumî siyaseti itibariyle değil, Sümer Banka verilmiş vazifeler bakımından arza hazırım. Heyetiniz, bir kazanç müessesesi olan Sümer Bankın, umumî heyetidir. Bu sıfat haricinde, vekâletimden sorulması arzu edilen sualleri varsa arkadaşlarım için daima fırsat var demektir.

Arkadaşımız Emin Sazak, yerli mallar pazarının satışlarından bahsettiler. B. Emin'in endişeleri-

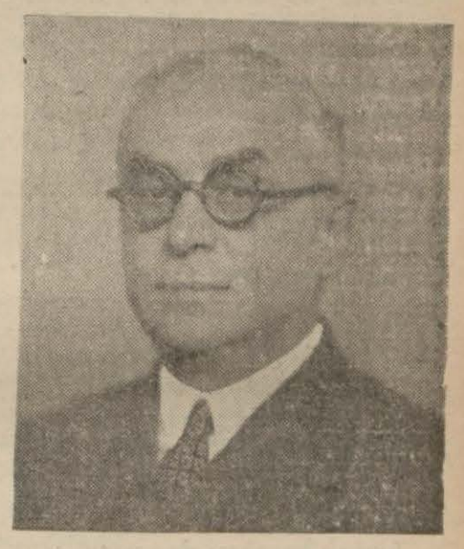

Ekonomi Bakanı B. Celâl Bayar

ni şöyle seziyorum: yerli mallar pazarı andetay satış yaptığı tak-

(Sonu 6 ıncı sayfada)

Bulgaristanda yeni hükûmet

Yeni Başbakan Bay Toşef 19 Mayıs Prensiplerine Göre Hareket Edeceğini Söylüyor

Sofya, 22 (A.A.) — B. Andre Toşef kabinesini şöyle kurmuştur:

Dış bakanı: Köse İvanof,

İç bakanı: Genel kurmay başkan yarı (muavini) general Atamasof,

Kültür bakanı: General Radef

Para işleri bakanı: Ulusal banka bakanı Riaskof,

Tüze bakanı: Temyiz hakyerl

(Sonu 6 ıncı sayfada)

Osmanlıcadan Türkçeye Karşılıklar Kılavuzu N.30

1 — Öz türkçe köklerden gelen sözlerin karşısına (T. Kö.) beldeği (alâmeti) konmuştur. Bunların her biri hakkında sırası ile uzmanlarımızın (mütehassıs) yazılarını gazetelere vereceğiz.

2 — Yeni konan karşılıkların iyi ayırdedilmesi için, gereğine göre, fransızcaları yazılmış, ayrıca örnekler de konulmuştur.

3 — Kökü türkçe olan kelimelerin bugünkü işlenmiş ve kullanılan şekilleri alınmıştır: Aslı ak *olan* hak, *aslı* ügüm *olan* hüküm, *türkçe* "çek,, *kökünden gelen* şekil *gibi.*

M

Ma (bak: âb) = **Su** = (Fr.) Eau

Mai cari = **Akarsu** = (Fr.) Eau courante

Mai rakit = **Durgun su**

Maa - = **İle, bile** = (Fr.) Avec
["Maa - „ ile başlıyan sözler biraz aşağıdadır.]

Maabir = **Köprüler**

Maada = **Başka**

Maalesef, maatteessüf = **Yazık ki, esefle**
Örnek: *1 — Maatteessüf dediğinizi yapamadım = Yazık ki dediğinizi yapamadım.*
2 — Maalesef söyliyeceğim ki arzunuz yerine getirilememiştir = Esefle söyliyeceğim ki arzunuz yerine getirilememiştir.

Maali = **Yücelikler**

Maaliftihar = **Kıvançla, onur bilerek, övünçle**

Maalkerahe = **İstemiyerek**

Maalmemnuniye = **Seve seve, seve istiye**

Maarif = **1 — Kültür, 2 — Bilimler**
Örnek: *1 — Maarif Vekâleti = Kültür Bakanlığı.*
2 — Maarifin bir memlekette terakkisi = Bilimlerin bir ülkede ileri gitmesi.

Maaş = **Aylık** = (Fr.) Appointement

Maaziyadetin = **Artığıyle, çok çok, - den daha çok**
Örnek: *İstediğini maaziyadetin verdi = İstediğini çok çok verdi.*

Mabât = **Arka, öte, sonra** = (Fr.) Suite

Mabadı var = **Arkası var, sonrası var**

Maber = **Geçit**

Mabeyn = **Ara, aralık**
Örnek: *Mabeynimizdeki dostluğa güvenerek = Aramızdaki dostluğa güvenerek.*

Mabihiliftihar = **Övünek**
Örnek: *Atatürk, türk tarihinin mabihiliftiharıdır = Atatürk, türk tarihinin övüneğidir.*

Mabud = **1 — Tapacak** (En genel anlamında)
2 — Yaradan (Halik anlamına) = (Fr.) Créateur
3 — Tanrı (Allah anlamına) = (Fr.) Dieu
4 — Ogan (Kadiri mutlak anlamına) = (Fr.) Le Tout - puissant
5 — İdi (Rab anlamına)
6 — Kuday (Huda anlamına)
7 — Çalap

Mabud = **Allah** (müslümanlık mabudu) = (Fr.) Allah

Mabud = **Yahuva** (Yahudilik mabudu) = (Fr.) Jehova

Mabud (esatir mabudu anlamına) = **İlâh** = (Fr.) Dieu
Örnek: *Mars, mitolojide harb ilâhının adıdır = Mars, mitolojide harb tanrısının adıdır.*

Mabude = **Tanrıçe** = (Fr.) Déesse
Örnek: *Venüs, hüsün ilâhesidir = Venüs, güzellik tanrıçesidir.*

Mabud (sanem) = **Put, idol** = (Fr.) Idole

Ulûhiyet = **Tanrılık** = (Fr.) Divinité

İlâhî = **Tanrısal** = (Fr.) Divin
Örnek: *İlâhî bir hüsün = Tanrısal bir güzellik.*

Mülhid = **Tanrısız** = (Fr.) Athé

İlhad = **Tanrısızlık** = (Fr.) Athéisme

Telih etmek = **Tanrısamak** = (Fr.) Déifier
Örnek: *Eski insanlar ahcar ve eşcarı telih ederlerdi = Eski insanlar taşları ve ağaçları tanrısarlardı.*

Telih = **Tanrılaştırma** = (Fr.) Apothéose

Macera, sergüzeşt = **Serüven** = (Fr.) Aventure
Örnek: *Maceralı bir hayat geçirdi = Serüvenli bir hayat geçirdi.*

Madame = **Oldukça**
Örnek: *Madamelhayat = Hayatta oldukça*

Mademki = **De, da**
Örnek: *Mademki böyle yapacaktın, niye başka türlü söz verdin? = Böyle yapacaktın da, niye başka türlü söz verdin.*

Madde = **Madde** (T. Kö.) = (Fr.) Matière, article

Maddî = **Maddiğ** = (Fr.) Matériel

Madelet (Bak: adalet)

Mâden = **Mağden**

Mader, valide = **Anne, ana**

Madrub (mazrub) = **Döğülmüş, damgalanmış**

Madud = **Sayılı**

Madum = **Yok**

Madun = **Ast**

Mafevk = **Üst**

Mafsal = **Oynak, oynak yeri**

Mafilbal = **Gönüldeki**

Mafizzamir = **Kalpdeki**

Mafüv = **Bağışlı, bağışlanmış**

Mağara = **Kovuk, mağara**

Mağbun = **Aldanık**

Mağbut = **İmrence**
Örnek: *Rüfekasının mağbutu oldu = Arkadaşlarının imrencesi oldu.*

Mağdur, mazlum = **Haksızlığa uğrayan, kıyıt**

Mağfiret etmek = **Yarlığamak**

Mağlûb = **Yenik, yenilen** = (Fr.) Vaincu

Mağlûbiyet = **Yenilme, yenilim** = (Fr.) Défaite

Mağmum = **Kapanık, sıkıntılı, üzgün, gamlı** = (Fr.) Triste, sombre
Örnek: *1 — Mağmum hava = Kapanık (sıkıntılı) hava.*
2 — Mağmum insan = Gamlı (üzgün) insan

Mağrib = **Batı**

Mağruk (Bak: gark) = **Batmış, boğulmuş, batık** = (Fr.) Naufragé, noyé

Mağrur = **Gururlu** (Bak: gurur)

Mağrur olmak = **Gururlanmak**

Mağsub = **Kapık** (Bak: gasb)
Örnek: *Mali mağsub = Kapık mal*

Mağşuş = **Karışık** = (Fr.) Mélangé, falsifié
Örnek: *Mağşuş yağ = Karışık yağ*

Mağz = **Beyin**

Mah = **Ay**

Mahabet = **Aybarlık**
Örnek: *Ordumuzun mahabetî düşmanı yıldırdı = Ordumuzun aybarlığı düşmanı yıldırdı*

Mahal = **Yer**

Mahalle = **Uram**

Mahalli, mevzii = **Yersel** = (Fr.) Local
Örnek: *Mahallî âdetler = Yersel törüler*

Mahalli tahaffuz = **Korunak**

Maharet = **Becerik, uzel** = (Fr.) Adresse, habileté
Örnek: *El işlerinde çok mahareti var = El işlerinde çok beceriği (uzelliği) var.*

Mahasin = **Güzellikler, gökçelikler**

Mahbes (Bak: hapishane) = **Hapsevi**

Mahbub, mahbube = **Sevgili, yavuklu**

Yirminci yüzyılın istekleri

Sağlam bir nüfus sıyasasının baş işi; çok çocuk yetiştirmek, doğanları büyütmek ve yurdda ölüm nisbetini gittikçe düşürmek için, bütün sağlık ve soysal kaidelerine yumaktır. Bu amaçla ulusta mesud, temiz ve yüksek seviyeli aile yuvalarının çoğalması, her ferdin ulus ve yurd için bunu bir vazife edinmesi gereklidir. Ulusu büyütecek, koruyacak ve yarının ordusunu kuracak olan, ancak bugünün çocuğudur.

Yirminci yüz yıl türk ulusuna diyor ki: "Bugün ve yarın, yurdda her şeyin temeli ve her gücün kaynağı (sağlam, yılmaz ve güvenilir bir türk çocuğu) dur. Ona her şeyinizi veriniz.

Mareşal
Fevzi Çakmak

İstanbulda yarınki kutlamalar

İstanbul, 22 (Telefon) — Hâkimiyeti milliye bayramı yarın törenle kutlanacaktır. Halkevindeki töreni C.H.P. vilâyet başkanı açacaktır. Üniversite konferans salonunda millî türk talebe birliği bayramı kutluyacaktır.

Çocuk bayramı da yarın saat onda Fatih parkında başlayacak, çocuklar Taksime giderek cumuriyet âbidesine çelenk koyacaklardır.

***

İstanbul, 22 (Telefon) — Bu yıl ihtiyat subaylar okulasını bitirerek subay çıkanlar Taksimdeki emniyet âbidesine çelenk koyacaklardır.

İstanbulda vergi tahsilatı

İstanbul, 22 (Telefon) — İstanbul vergi tahsilâtının 934 malî yılı sonunda yüzde doksanı bulacağı ve tahsilâtın 22 milyon lirayı dolduracağı umulmaktadır.

İÇ DUYUKLAR

Bükreş elçimiz geldi

Romanya orta elçimiz B. Hamdullah Suphi Tanrıöver izinli olarak şehrimize gelmiştir. Bay Tanrıöver Ankarada birkaç gün kalacaktır. Değerli elçimize hoş geldin deriz.

Şeker fabrikaları için yeni bir kanun lâyihası

601 numaralı kanunun 8 inci maddesi gerekince şeker fabrikaları işyar ve işçileri, fabrikanın açıldığı tarihten başlayarak on yıl temettü veya kazanc vergisinden muaf tutulmuştu.

Gümrüğün yüksekliği, şeker maliyet fiatlarının indirilmesi hususundaki teşebbüs ve kararların şeker fabrikalarının varlıklarını korumaya kâfi geleceğinden, şeker sanayiinin gelişmesi için 341 senesinde kabul edilen muafiyetlerin idamesine ihtiyaç kalmamıştır.

Bu durum göz önünde bulundurularak 935 yılı büdcesinde yeni masraflara karşılık olacak kaynaklardan biri olmak üzere bu muafiyetlerin kaldırılması için hükûmet Kamutaya bir kanun layihası teklif etmiştir.

Bay Rızanın ardasına maaş

Kurtuluş savaşı yıllarında Damad Ferid kabinesi tarafından yokatım cezasına çarptırılan milis yüzbaşı Bay Rızanın karısı Bayan Hadiye ile oğlu Rifata bay Rızanın ölüm tarihinde merî tekaüd kanunları hükümlerine göre maaş verilmesi hakkındaki lâyiha Kamuaty ruznamesine alınmıştır.

Kamutayda

Kamutay dün Bay Nuri Conker'in başkanlığında toplanmışsa da ruznamesinde görüşülecek bir şey bulunamadığından perşembe günü toplanmak üzere dağılmıştır.

Müziğimiz ve kültür

Kültür Bakanının söyledikleri.

Kültür Bakanı Bay Abidin Özmen gazetemize şunları söylemiştir:

"— Ankara'da tarih ve coğrafya fakülteleri kurulması hakkında teklif ettiğimiz kanun projesini Kamutay'dan geri aldık. Projeye, Ankarada açmayı düşündüğümüz dil ve lisan işleri enstitüsünü de koyacağız. Ulusal müziğimizi arıtmak için Almanya'dan getirttiğimiz musikşinas Bay Hindemit ulusal müziğimiz etrafında tetkiklerde bulunmaktadır. Tetkikleri sonucunda vereceği rapor üzerine bakanlık gereken tedbirleri alacaktır. İlk tedrisat komisyonu dil kılavuzunun bitirilmesinden sonra toplanarak çalışmalarına devam edecektir.

Bilecik kahvelerinde oyun yasak

Bilecik, 22 (A.A.) — Bilecik belediyesi 1 hazirandan sonra kahve, gazino ve buna benzer genel yerlerde satranç ve bilardodan başka diğer bütün oyunları yasak eden bir karar vermiştir.

Avcılar Kurultayı

Avcılar kulübü başkanlığından:

Ankara Avcılar kulübünün kurultayı 1935 mayısının 3 üncü cuma günü saat 15 de toplanacaktır. O gün o saatte bütün üyeleri kulübe çağırıyoruz.

Otuzuncu kılavuzda aylık abonelerimiz doluyor. Gazete gönderilebilmesi için şimdiden yenilenmesi.

Takas yolsuzlukları

İstanbul, 22 (Telefon) — Kereste takas yolsuzluğu tahkikatını yapmış olan komisyona yeni bir ihbar yapılmıştır. Bu ihbara göre tütünlerin takas yoluyla gönderilmesinde de yolsuzluk olduğu bildirilmiştir. Komisyon bu haberi Gümrük ve İnhisarlar bakanlığına göndermiştir.

İstanbulda jimnastik bayramı

İstanbul, 22 (Telefon) — 26 nisan cuma günü İstanbul lise ve orta okulalar jimnastik bayramı yapacaklardır. Bugün genel bir prova yapılmıştır. 2000 kız ve erkek talebe buna iştirak etmiştir.

Trakya'ya 100.000 göçmen yerleştirilecek

İstanbul, 22 (Telefon) — Trakya genel ispekteri İbrahim Tali bugün Edirneden geldi. Yarın Ankaraya gidecektir. Trakyaya bu yıl Bulgaristan ve Romanyadan gelecek göçmenlerden 100.000 kadarı yerleştirilecektir. B. İbrahim Tali bu işler hakkında da İçişler Bakanlığı ile görüşecektir.

Muvakkaten koğulan bir üniversiteli

İstanbul, 22 (A.A.) — Hukuk talebesinden olup geçenlerde üzerindeki tabanca patlayarak Cahidin yaralanmasına sebeb olan Sırrının muvakkaten kovulmasına karar verilmiştir.

Ucuz çimento satışı başladı

İstanbul, 22 (Telefon) — Ekonomi Bakanlığının çimentonun ucuzlatılması hakkındaki tebliği bu günden başlayarak tatbik edildi. Piyasada çimento 22,5 liradan satılmağa başlandı. Çimento sarfiyatının yıldan yıla arttığı anlaşılmıştır.

Aranan gömü bulunamadı

İstanbul, 22 (Telefon) — Aradaş ve arkadaşı olan iki almanın ihbarı üzerine Kadıköyünde ayrılık çeşmesi mezarlığında gömü aranıyordu. Bugün resmiğ işyarların önünde yapılan araştırmada gömü işinin boşa çıktığı görülmüştür.

Ordu kıyafet kararnamesinde değişiklikler

Ordu kıyafet kararnamesinde yapılacak değişiklikler Bakanlar kurulunca dönüştür. Bu değişikliklere göre mülharib sınıf generallerin yakalarında angudi kırmızı çuha, yardımcı sınıf generallerin yakalarında angudi kırmızı çuha kenarında yarım santimetre sınıf rengi çuha veya kadife bulunacaktır.

Süel imamların kıyafeti öteki askerî işyarlar gibi olacak, yakalarındaki sınıf rengi kadife üzerinde işaret bulunmıyacaktır.

Nefer caketlerinin arka etekleri paltaska takıldığı zaman kısalmamak için iki santim kadar uzun olacak, yakaları devrik olmıyarak üç santim yüksekliğinde düz yapılacak ve iki kopçalı olacaktır. Kararnamede subayların caketlerine koyacakları işaret hakkında da kayıdlar vadır.

Mahbus (Bak: hapis) = **Kapsık**
Örnek: *Mahbesten iki mahbus firar etti = Hapsevinden iki kapsık kaçtı.*

Mahcub (Bak: hicab) = **Utangaç** = (Fr.) Timide

Mahcub etmek = **Utandırmak** = (Fr.) Confondre

Mahcubiyet = **Sıkılganlık, utangaçlık** = (Fr.) Timidité

Mahcub olmak = **Utanmak**

Mardud = **Buçlu, sayılı, sınırlı, çevrilmiş, dar** = (Fr.) Limité
Örnekler: *1 — Verdiği mahdud bir iki kitabı bir hazine mi sanmış? = Verdiği sayılı bir iki kitabı bir hazne mi sanmış?*
2 — Bu tarlanın sağ tarafı bir çay ile mahduddur = Bu tarlanın sağ yanı bir çayla çevrilmiştir (sınırlıdır).
3 — Mahdud bir saha içinde = Dar (buçlu) bir alan içinde.

Mahdudülfikir = **Darkafalı** = (Fr.) Borné

Mahdum = **Oğul**

Mahfaza = **Kutu, saklak, kab**

Mahfi (Bak: hafi) = **Gizli**

Mahfil = **1 — Derge, 2 — Klub, 3 —** (Bak: muhit)

Mahfuz = **Saklı**

Mahir = **Becerikli, uz, uzelli** = (Fr.) Habile, adroit
Örnek: *Mahir bir doğramacı = Uzelli bir doğramacı.*

Mahiyet = **Nelik, içyüz**
Örnek: *Mahiyeti meçhul bir hastalık = Neliği bilinmiyen bir hastalık*

Mahkeme = **Hakyeri**

Mahkûke, kitabe = **Kazıt** = (Fr.) Inscription, épitaphe

Mahkûm = **Kasanık** = (Fr.) Condamné
Örnek: *Mahkûmlara hüsnü muamele ettiler = Kasanıklara karşı iyi davrandılar*

Mahkûm = **Kölemen** = (Fr.) Asservi
Örnek: *Mahkûm millet = Kölemen ulus*

Mahkûm etmek = **Kasamak** = (Fr.) Condamner
Örnek: *Mahkeme ... i iki seneye mahkûm etti = Hakyeri .... i iki yıla kasadı.*

Mahkûmiyet = **Kasınlık** = (Fr.) Condamnation

Mahkûmiyet, esaret = **Kölelik** = (Fr.) Esclavage, servitude

Mahkûm olmak (hüküm giymek) = **Kasanmak**

Mahlûk (Bak: halk) = **Yaratık** = (Fr.) Créature

Mahlûl = **Erimiş, eril**

Mahlût = **Katışık,** (Bak: halis) = (Fr.) Mélangé
Örnek: *Mahlût yağ = Katışık yağ.*

Mahmi (Bak: himaye) = **Korunuk** = (Fr.) Protégé
Örnek: *Bu çocuk benim mahmimdir = Bu çocuk benim korunuğumdur.*

Mahmul = **Yüklü**

Mahmur = **Baygın, süzgün** = (Fr.) Langoureux

Mahreç = **Çıkıt, sürüt** = (Fr.) Sortie
Örnekler: *1 — Bu binanın sokağa mahreci arka tarafındadır = Bu yapının sokağa çıkıtı arkasındadır.*
2 — İzmir üzüm ve incirlerinin başlıca mahreci Amerikadır = İzmir üzüm ve incirlerinin başlıca sürütü Amerikadır.

Mahrek = **Yörüncü, yürüncü, dönge** = (Fr.) Trajectoire

Mahrem = **Özdeş, içli dışlı, gizli** = (Fr.) İntime

Mahremane = **Gizli olarak**

Mahremi esrar, mahremi râz = **Gizdeş** = (Fr.) Confident

Mahremiyet = **İçli dışlılık, özdeşlik, gizlilik**

Mahrukat = **Yakacak**

Mahrum = **Yoksun**
Örnek: *Rahattan mahrum kalmış bir adam = Rahattan yoksun kalmış bir adam.*

Mahrum etmek = **Yoksundurmak**
Örnek: *Sizi hiç bir şeyden mahrum etmek istemem = Sizi hiç bir şeyden yoksundurmak istemem.*

Mahrumiyet, husran = **Yoksunma, yoksuntu**

Mahrum olmak = **Yoksunmak**

Mahsuben = **Tuta**
Örnek: *Deynime mahsuben şu parayı lûtfen kabul ediniz = Borcuma tuta şu parayı kayralın kabul ediniz.*

Mahsub etmek = **Saymak, tutmak**

Mahsul = **Ürün**
Örnek: *Mahsul, bu sene daha iyidir = Ürün bu yıl daha iyidir.*

Mahsuldar = **Verimli, bitek**
Örnek: *Mahsuldar topraklar = Verimli topraklar*

Mahsuldar olmıyan = **Verimsiz**

Mahsuldarlık = **Verimlilik**

Mahsur = **Kuşanık, kuşatılmış**
Örnek: *Düşman ordusu orada mahsur kaldı = Düşman ordusu orada kuşanık (kuşatılmış) kaldı.*

Mahsus, hâs = **Özgü** = (Fr.) Propre à
Örnek: *Çocuklara has bir gülüşü vardı = Çocuklara özgü bir gülüşü vardı.*

Mahsûs = **Sezilmiş, duyulmuş** = (Fr.) Sensible
Örnek: *Onun büyük bir adam olacağı daha çocukluğunda mahsûs olmuştu (sezilmişti)*

Mahsûs ve namahsûs = **Belli belirsiz**

Mahsûs surette = **Duyulurcasına** = (Fr.) Sensiblement

Mahşer, izdiham = **Yığılım** = (Fr.) Grande affluence

Mahuf, mehip = **Korkunç** = (Fr.) Terrible

Mahud (Meşhur anlamına) = **Herkesçe bilinen, hep bildiğimiz, hani şu bildiğimiz**
Örnek: *(....) in mahut kitabında da yazıldığı gibi = (...) in herkesçe bilinen (hep bildiğimiz) kitabında da yazıldığı gibi*

Mahv = **Yokolma**

Mahvetmek = **Bitirmek, kületmek, yoketmek**

Mahviyet = **Silginlik, alçak gönüllülük**

Mahvolmak = **Bitmek, külolmak, yokolmak**
Örnek: *O mahvolmuş bir adamdır = O bitmiş (külolmuş) bir adamdır.*

Mahz = **Salt, som**

Mahza = **Yalnız, ancak**

Mahzen = **Kav**

Mahzuf = **Çıkarılmış, kaldırılmış**

Mahzur = **Çekinecek, sakınca** = (Fr.) Inconvénient
Örnek: *Bunda ne mahzur görüyorsunuz ? = Bunda çekinecek ne görüyorsunuz? = Bunda ne sakınca görüyorsunuz?*

Mahzuz olmak = **Hazlanmak**
Örnek: *Pek mahzuz oldu = Pek hazlandı.*

Maide = **Sofra**

Mail = **Eğik**
Örnek: *Bu direk maildir = Bu direk eğiktir.*

Maili inhidam (Müşrifi harab) = **Yıkılmak üzere yıkkın**

Maişet = **Geçim** = (Fr.) Subsistane
Örnek: *Maişeti güçlüğe uğramıştı = Geçimi güçlüğe uğramıştı.*

Medarı maişet = **Geçinecek**

Maiyet = **Süder** = (Fr.) Suite

Maiyetinde = **Yanında**

Makabl = **Önce, öncesi**
Örnek: *İşin makablini bilmiyordu = İşin öncesini bilmiyordu.*

Makale = **Betke** = (Fr.) Article

Makamı memuriyet = **Orun**

Makarrı hükûmet, makarrı idare, payıtaht = **Başşehir** = (Fr.) Capitale

Makar, merkez = **Başkent**

Makarrı vilâyet = **İl başkendi**

Merkezi kaza = **İlçe başkendi**

Nahiye merkezi = **Kamun başkendi**

Makbul (Bak: muteber)

Makbuz = **Alıt** = (Fr.) Reçu

Makbuzat = **Giren** (Banka terimi)

Maklûb = **Çevrik, çevrilmiş**

Maksad = **Vargı, erge**
Örnek: *Maksadı para kazanmaktı = Ergesi para kazanmaktı.*

Maksem = **1 — Böleç, 2 — Savak, maslak**

Maksud (Bak: meram)

Makta = **Kesit** = (Fr.) Coupe

Maktu = **Kesme**

Maktu ücret = **Kesenek**

Makul = **Usalır, beğenik**
Örnek: *Makul hareket etmedi= Usalır (beğenik) hareket etmedi.*

Gayrimakul = **Usalmaz**
Örnek: *Gayrimakul bir düşünce = Usalmaz bir düşünce.*

Makuliyet = **Usalma**
Örnek: *Sözde ve işte makuliyetten dışarı çıkmamalı = Sözde ve işte usalmadan dışarı çıkmamalı*

Dil yazıları

Tenkidler

Dünkü gazetemizin ikinci sayıfasında şöyle bir başlık vardı: *"Sağlık Bakanlığımızın bir buyruğu!,,*

Kılavuz *buyurmak* kelimesini *irade etmek* karşılığı olarak almıştır. Burada ya *emri* demek, yahud bu kelime *emirname*'nin çevirmesi ise *buyrultu* karşılığını kullanmak gerekti.

6 mcı sayıfada İspanya telgraflarının biri şöyle yazılmıştır: *"Yüce mahkeme Alava ve Valensiyada idama mahkûm edilen anarşist, sendikalist yedi kişinin cezalarını onamıştır.,,*

İdam karşılığı *yokatım*'dır. *Onamıştır*, kelimesi *tasdik edilmiştir* anlamına kullanılmışsa yanlıştır: Çünkü *onamak* osmanlıca *tasvib etmek* karşılığıdır: *Tasdik etmek* ise *onaylamak*'tır.

Gene ikinci İspanya telgrafından şu parçayı okuyalım: *"Kortezler açılmazdan önce hükûmeti çokluğa dayandırmak için bir buhran ihdas eylemek, yahud ki kabineyi olduğu gibi parlâmentonun karşısına çıkarıp, ondan sonra değişiklik yapmak!.*

Bu satırların ne demek istediğini şöyle böyle seziniyoruz. *"Hükûmeti çokluğa dayandırmak,,* sözü *"hükûmete ekseriyet temin etmek,,* karşılığı olsa gerek. *Ekseriyet* karşılığı *çokluk* değil, *çoğunluk*'tur. Daha T harfi çıkmadığı için *temin etmek* olduğu gibi bırakılabilir, onun yerine *istinad ettirmek* çevirmesi konmazdı. *Yahud ki* sözü osmanlıca için de iyi bir şey değildir.

***

İstanbul gazetelerinde gene türkçe yok. Yalnız Yunus Nadi dostumuz baş yazılarında büyük devrime yardım ediyor. Dünkü yazısında *atavizm*'in karşılığı olarak *ataçlık* kelimesini kullanmıştır. Halbuki kılavuzda doğrusu vardır.

T. Ta. C. Kurultayı toplantısı

Türk Tayyare cemiyeti kurultayı mayısın yirmisinden sonra toplanacaktır. Kongrede her vilâyeti ikişer murahhas temsil edecektir.

Arsıulusal Kadınlar Kongresinde

İstanbul, 22 (A.A.) — Yıldız arsıulusal kadınlar kongresinin, Cumur Reisine çekmiş olduğu saygı telyazısına cevab olarak, Kamâl Atatürk, kongreye şu telyazısını yollamıştır:

"Kadınlara seçim hakkı temini için toplanan arsıulusal kadınlar birliği 12 inci kongresine.

Yıldız - İstanbul

"Bana yollamış olduğunuz cemilekâr sözler için size teşekkür ederim. Siyasi ve içtimai hakların kadın tarafından istimalinin, beşeriyetin saadeti ve prestiji noktai nazarından elzem olduğuna eminim. Kongre mesaisinin feyizli neticelere ulaşmasını dilerim.,,

Kamâl ATATÜRK

İstanbul, 22 (A.A.) — Arsıulusal kadınlar birliği kongresi bu sabah saat 10 da Bayan Malter - Selyenin başkanlığı altında toplanmış ve "ekonomik sorumlar karşısında kadın,, konusu üzerindeki tetkiklerine devam etmiştir.

Arsıulusal iş bürosu başkanı B. Maurette, konuyu aydınlatan bir söylev vermiştir.

Celsede, kongrenin genel kâtibi Bayan Gourd, Cumur Reisi Kamâl Atatürk'ün yıldız arsıulusal kadınlar kongresine yollamış olduğu cevabî telyazısını okumuştur.

Cumur Reisinin telyazısı, kongre üyeleri ve dinleyenler tarafından hararetle alkışlanmıştır.

***

İstanbul, 22 (A.A.) — Arsıulusal kadınlar kongresinin bugün öğleden sonraki celsesinde, birliğin geleceği ve malî durumu konuşulmuştur. Bu hususta, üyeler birkaçı söz söylemiş, doktor Dorothee von Velsen de malî durum hakkındaki raporunu okumuştur. Kongrenin bugünkü toplantılarında icra komitesinin seçimi yapılmıştır. Seçim sonucu, çarşamba sabahı kongrenin kapanış celsesinde okunacaktır.

Saylavlarımızın miting-deki söylevleri

İstanbul, 22 (A.A.) — Arsıulusal kadınlar birliği barış ve uluslar sosyetesi komisyonu tarafından hazırlanan miting bugün saat 17,30 da üniversite konferans salonunda toplandı. Mitinge arsıulusal kongre murahhaslarından başkaüniversiteye mensub büyük bir kalabalık da iştirak ediyordu.

İlk sözü Bayan Roza Manus aldı ve arsıulusal kadın birliği onursal başkanı Bayan Garri Şapmanın bir mektubunu okudu. Bayan Garri Şapman, bu mektubunda sağlık durumundan ötürü pek istediği bu kongreye gelemeyişinden dolayı özür diliyor ve türk kadınlığına selam ve saygılarını bildiriyordu.

Amerika Cumur Başkanının eski bir feminist olan refikası Bayan Ruzvelt'in türk kadınlığı hakkındaki sevgisini anlatan bu mektubta, bayanlarımızın kazandıkları yüksek mevkii barıştan yana kullanmaları tavsiye edilmekte idi.

Arsıulusal kadın kurumunun barış komisyonu başkanı Bayan Jozef'in kadınların barışa yardımcı olmaları tezini anlatan söylevinden sonra Uluslar sosyetesinin delegesi prenses Radzvil güzel bir söylev verdi. Prenses, 1926 da Ankaraya gittiğini, sonra 928 ve 934 de hükûmet merkezimize geldiğini söyledi ve bu tarihler arasındaki büyük değişikliklerin bir ülkenin ilerleyişini en güzel ifade edecek anlamda olduklarını ekledi.

Prenses Radzvil, söylevinin sonunda türk devriminin ve türk kadınlığının, acun için örnek olmaya layık olduğunu söyledi. Ve şiddetle alkışlandı.

Malatya saylavımız Bayan Mihri Bektaş alkışlar arasında kürsüye çıktı ve kadının barış yolu üzerindeki mevkiini anlatan güzel bir söylev verdi. Bayan Mihri Bektaş bu söylevinde barışın nasıl korunabileceğini anlatıyordu.

Seyhan saylavımız Bayan Esma Neyman, kürsüye çıktı ve zaman zaman alkışlarla kesilen uzun ve güzel bir söylev verdi.

Dün geceki konser

Moskova akademik devlet tiyatrosu sanatkârları altıncı konserlerini dün gece halkevi salonunda Ankara kor diplomatiğine verdiler. Bütün büyük ve orta elçilikler mensublarile, bakanlar, sayavlar ve yüksek işyarlardan mürekkeb kalabalık dinleyiciler önünde verilen bu konser de bütün ötekiler gibi tam bir muvaffakiyetle sonuclandı, gelenlere tadı unutulmaz güzel bir sanat gecesi geçirtti.

Program halk artistiŞtenberg'in idaresindeki filarmonik orkestramız tarafından Lizt'in prelüdü ile rus halk müziğinden Volga gemicileri parçasının çalınmasile başladı. Az zamanda çok ilerleme gösteren orkestramız her iki parçada da mükemmeldi ve dinleyiciler üzerinde kuvvetli bir tesir bıraktı.

Bariton Nortsof, Çaykofski'nin Mazepa operasından Mazepa aryasile Rossini'nin Sevil Berberi operasından Figaro aryasını söyledi. Bilhassa bu ikinci parçadaki muvaffakiyeti çok takdir edildi.

Genç viyolonist Oystrah, Şopenin valsını, Dvorak'ın ıslav dansını, Paganini - Kraysler'in Kampanellasını çaldı. Öteki konserlerinde olduğu gibi tekrar tekrar sahneye çağırılarak proğram dışı Şopen'in valsile Mazurkasını çalmağa mecbur kaldı.

Maksakova, Sen San'ın Samson ve Dalila operasından Dalila aryasını ve başka bir parça daha söyledi.

Dudinskaya ve Messerer, Asafyef'in "Paris alevi,, balesinden "Pas de deux,, dansını oynadılar.

Büyük piyanist Oborin Şubert - Lizt'in serenadı ve Ştravs - Oronfeldin valsile dinleyicileri yüksek sanata hayran etti ve program dışı bir parça daha çaldı.

Dudinskaya, gene başka bir ünlü rus dansözü olan Pavlova'nın adını ölmezleştirdiği (Kuğu'nun ölümü) dansını çok yumuşak ve ustaca hareketlerle oynadı.

Tenor Jadan Çaykofski'nin Evgen Onegin operasından Lenski aryasile Rigoletto'dan Dük aryasını söyledi, çok alkışlanarak Albeniz'den bir parça daha okudu.

Messerer'in kurdeleli dansta ve futbolcu dansında gösterdiği esneklik ve akrobatik kabiliyet çok beğenildi.

Bas Pirogov'un Faust'un Mefisto kupleleri her zamanki gibi candan alkışlandı.

Dudinskaya ve Messerer, (Piyero ve Piyeret) dansı inoynadılar ve Barsova Halkevi salonunda gene Glinka'nın (Tarla kuşu)nda, Guno'nun Romeo ve Jüliyet'inde, (Venedik kuşları)nda bir kuş gibi hançeresile öttü ve salonun içinde bir bahar havası yarattı.

B. Hasan Saka'nın Balkan Ekonomi Konseyinin çalışmaları için söyledikleri

Balkan andlaşması istişarî ekonomik konseyi başkanı Hasan Saka konseyin çalışmaları etrafında Anadolu ajansı bildirmenine şu malûmatı vermiştir:

"— Konseyin tetkikine tevdi edilmiş olan işler, dört komisyon tarafından tetkik edilmekte ve bu komisyonlar şu suretle ayrılmaktadırlar. Balkan andlaşması memleketleri arasında ticarî muameleleri teshil komisyonu, antant memleketleri arasındaki nakil vasıtaları, hava, deniz, kara nakil vasıtaları arasında münakaleyi teshil için yapılacak teşriki mesaiyi tetkik eden münakale komisyonu, Balkan memleketlerine aid bir banka teşkilini tetkik eden bir banka komisyonu,

Gerek Balkan memleketleri arasında gerek hariçten gelecekler için gösterilecek kolaylıklar işini tetkik eden turizm komisyonu.

Bu komisyonlar ilk küşad celsesini müteakip kendilerine tevdi edilmiş olan işlerini tekike başlamışlardır. Bunlardan münakale komisyonu kendine aid olan işleri bitirmiştir.

Bu komisyonda görüşülen işler konseyin Atina toplantısındaki kararına göre 10 nisanda Belgrad andlaşma memleketlerinin müşavirlerinin iştirâkiyle Belgrad'da yapılan toplantıda bu mevzularda uzun uzadıya tetkiklerde bulunulmuştu. Bu mevzu üzerinde burada yeniden müdavelei efkâr edildi. Zaten esasları mütalea edilmiş ve eyi tetkik edilmiş mevzular olduğu için kolaylıkla bir neticeye varılmıştır. Bu hususta yugoslav millî seksiyonunun Belgrad içtimaındaki faaliyeti konseyin Ankara toplantısının mesaisini çok kolaylaştırmıştır.

Turizm işleri içir çalışan komisyon şimdi bu saatte yunan delegasyon reisi Haritakis riyaseti altında çalışıyor. Bu mevzu için millî seksiyonların hazırlamış olduğu teklifler ve projeler üzerinde kolaylıkla müsbet ve faydalı neticelere varılacağını ümid ediyorum.

Banka komisyonu da içtimalarını bitirmiş gibidir. Vardığı netice, bir karar projesi halinde Hariciye vekilleri içtimaına arzedilmek üzere iktısadî komisyonunun raporunda yer alacaktır.

Antant memleketleri arasında ticarî mübadeleler işini tetkik etmekte olan komisyon da uzun uzadıya müzakerelerden sonra bir neticeye varmış bulunuyor. Ve komisyonun tahrir heyeti şimdi varılan bu neticeleri tesbit için çalışmaktadır.,,

Bildirmenimizin konsey mesaisinin ne zamana kadar devam edeceği hakkındaki sualine karşı başkan Hasan Saka demiştir ki:

"— Komisyonların umumî surette faaliyetlerinin yarın akşama kadar biteceğini umuyoruz. Ondan sonra umumî içtimalarda komisyonların mukarreratını müzakere edeceğiz ve bu kararlar 10 mayısta Bükreşte toplanacak olan dış işleri bakanları içtimaına arzedilmek üzere bir rapor halinde tesbit edilecek ve Türkiye dış işleri bakanı tarafından Balkan andlaşması dış işleri bakanları daimî konseyinin tasvibine konulacaktır.

Perşembe akşamına kadar son celseyi de bitirmek kararındayız. Herhalde cuma günü iktısadî konseyinin Ankara içtimaı nihayet bulacağı muhakkaktır.,,

Muallimler tayyare alıyorlar

Bir tayyare satın alınması için muallimler arasında başlıyan teşebbüs ilerlemiştir. Pek yakında ordumuz muallim adını taşıyacak bir tayyare kazanacaktır.

Samsunda konser

Samsun, 22 (A.A.) — Birkaç konser vermek üzere Maraştan çağrılan saz şairi B. Mehmed ilk konserini Halkevinde vermiş, halkın yürekten gelen sürekli alkışlarını kazanmıştır. Ozanın öz türkçe söylediği koşmalar çok canlı ve içlidir.

Sözün gelişi

23 nisan

Bağrına düşman topları çevrilen, yapılarını ve sokaklarını yabancı askerler bürüyen İstanbulun havası, *"Meclisi mebsuan,,* 16 martta bir kat daha boğmuştu. Anadolunun ve bütün Türkiyenin yüreği olan Ankara, 23 nisanda "Türkiye Büyük Millet Meclisi,, ne can verdi. Bugün, o mutlu ve kutlu günün yıldönümünü bahtiyar bir ulusun gönlü sevinç ve öğünçle dolu çocukları canla başla kutluyor.

19 mayıs, bir tarihin başlığı ise 23 nisan da o tarihin içinde bir satır başıdır. Türk topraklarına ve o zaman için kendi başında gizli duran cumuryet ülküsünü dışarıdan saldıranlara ve içeriden azanlara karşı koruyan Gazi, 23 nisanda Ankaraya çağırdığı ve Ankaranın loş bir salonunda bir avuç yurttaşa kendi arkasından nasıl yürüneceğini anlatmıştı.

Bugün Atatürk'ün yüksek önderliği, başkanlığı ve başbuğluğu altında yürüyen ulus, o günden bugüne kadar yürünen yolun akılları durduran uzunluğunu, başarılan işlerin gözleri şaşırtan genişliğini göre göre bu ulusal bayramı kutlamak hızını yüreğinde bulmaktadır.

23 nisan, türk devrimi tarihinde ünlü bir satır başı idi.. Bugün birçok yaprakları yazılan büyük bir tarihin o dönüm noktasını anıp o ulusal bayramı kutlarken bir devrim ödevini yerine getirmiş oluyoruz.

****

Bundan dört yıl kadar önce Keçiörendeki "Ana kucağı,, nı gezerken orada çocuk esirgeme kurumunun esirgeyici ve koruyucu eli ile okşanan miniminiler gördüm.

Bol güneşli bir balkonda daha yeni yürümeğe başlayan yavrular cıvıldaşıyorlar ve genç bir bayan, onlarla uğraşıyordu. Bayana sordum:

— Miniminiler konuşabiliyorlar mı?

O cevab verdi:

— Eh, "ana baba,, diyecek kadar..

Onların böyle diyecek ne anları vardı, ne babaları.. Bu sözleri kime karşı kullanacaklar diye düşünmüştüm o gün..

Bugün öyle düşünmüyorum. Çocuk esirgeme kurumu bütün babasız ve anasız yavrulara baba ve ana olmak dileğiyle yüreği yanan bir kurumdur ve 23 nisanda başlayan çocuk hatfası, bu kuruma yardım elini uzatacağımız bir çağdır da.

23 nisanda ulusal bir yıldönümü anmalı, yoksul çocuklarımıza yüreğimizin acıması gerektiği hatırlamalıyız.

M.N.A.

Türk mühendis ve talebeleri Moskova'da

Moskova, 22 (A.A.) — 40 türk mühendis ve talebesinden bir grup buraya gelmiştir. Bunlar Sovyet mensucat fabrikalarında amelî dersler gördükten sonra Nazilli dokuma fabrikasında çalışacaklardır.

Turkostroy baş mühendisi Ziglin de Türkiyeden Moskovaya dönmüştür.

Moskova, 22 (A.A.) — Türk tarihçileri cemiyeti başkanı Muzaffer, tayyare cemiyeti başkan muavini B. Şükrü tarım uzmanlarından B. Ertekin, matbuat umum müdürlüğü mümessili B. Şekip ve Ulus Yazı işleri müdürü B. Nasuhi Baydar bugün Moskovaya gelmişler ve büyük elçi başta olmak üzere Türkiye elçiliği ileri gelenleri, dışarı işleri komiserliği, matbuat müdürü, şark dairesi müdür muavini tarafından karşılanmışlardır.

Misafirler Moskovada 1 mayıs şenliklerinde bulunacaklar ve sonra Leningradı gezeceklerdir.

Tiftik Cemiyeti yıllık toplantısını yaptı

Tiftik Cemiyetinin toplantısında bulunanlar

Türkiye Tiftik Cemiyeti genel merkezi yıllık toplantısını yapmış, 935 yılı büdcesile, 934 yılı hesablarını tetkik ederek kabul etmiştir.

Yapılan seçimde genel çevrim kuruluna aşağıda adları yazılı olanlar seçilmişlerdir:

Ankara saylavı Bay Şakir Kınacı, Maraş saylavı Bay Nuri, Eskişehir saylavı Bay Emin Sazak, Çorum saylavı Bay İsmail Kemal, Çankırı saylavı Bay Rifat, Ankara saylavı Bay Rasim, Çorum saylavı Bay baytar Ali Rıza, Sinob saylavı Bay Hulusi, Yozgad saylavı Bay Ömer, eski Ankara saylavı Bay İhsan, eski Kastamonu saylavı Bay Refik, tüccardan Çulhazade Bay Rifat, tüccardan

Orkestra şefi Ştenbergle bir görüşme

Moskova büyük akademik devlet tiyatrosu artistleriyle beraber şehrimizde bulunan ve bu tiyatronun en ünlü orkestra şeflerinden biri olan Maystro Ştenberg'le dün bir yazmanımız görüşmüştür. En çok senfonik müzik üzerinde çalışmış ve birçok sovyet senfonik orkestralarını kurumlandırmış olan sayın artist kompozitör Sovyetler birliğinde senfonik orkestra çalışmaları hakkındaki sorusuna karşı şunları söylemiştir:

— Devrimden önce de senfonik orkestraların konserlerinde rus klasik müziği yanında batının yüksek izerlerine büyük bir yer ayrılıyordu. Rus klasik müziği temel olmak üzere, batının klasik ve modern müziğinden geçirdiğimiz sosyal değişmelere ve bugünkü yaşayışımıza uygun izerlere çalışmalarımızda geniş bir yer verdik. Yalnız ne yazık ki yeni batı izerleri arasında işimize yarıyacak pek çok şey bulamıyoruz. Batıda son yıllarda kompozisiyon düzeyinin çok düşmüş olduğunu onların müzikçileri de itiraf ediyorlar. Almanya artık yeni bir şey vermiyor. Fransada ona bakarak biraz daha hareket görülüyor. Ancak bugünün fransız kompozitörleri daha çok bizim klasiklerimizin izinde yürüyorlar. Stravinski ve Prokofyev'in tesiri altında kalıyorlar ve bu bakımdan bize yeni bir şey veremiyorlar. Bununla beraber bütün dünyadaki müzik hareketlerini büyük bir dikkat ve ilgi ile takib ediyoruz.

— En çok Ortaavrupada görülen ültra - modern cereyanlar üzerinde ne düşünüyorsunuz ve bu izerlerden faydalanıyor musunuz?

— Dediğim gibi bütün dünya müzik hareketleri yanında buradaki ar kımıldanışları ve arayışlarını da takib ediyoruz. Ancak bizce, bu araştırmalardan büyük sonuçlar alınmış değildir.. Savaştan sonra bütün dünyayı sarmış olan yenilik ve yabansılık havası aşırı derecelere götürüldü. Bu müzik cereyanı kuvvetli bir temele dayanmamakta ve kaprislerle ses cambazlıklarından ibaret kalmaktadır. Bizde ilk zamanlar bu yolda yürüyen kompozitörler olmuştu. Çok şükür ki bu derdten çabuk kurtulduk. Yalnız bir elit zümresinin keyfini ve kaprislerini karşılıyan böyle bir ar anlayışla bizim kütle için müzik prensipimiz arasında büyük bir ayrılık vardı. Bizde de modern kompozitörler var, fakat bunlar müzikte temel olan histen ayrılmamışlar ve onun içindir ki çok değerli izerler vermişlerdir. Bunlar arasında Meskoveski, Palaijinski, Kabaliyevski ve Şebalin gibi kompozitörler vardır. Fakat bunlar dediğiniz ültra - modernistler gibi hasta ruhlu artistler değillerdir. Gene yeni kompozitörlerimiz arasında Şostakoviç, Şaporin, Yalabinski gibi yüksek değerler vardır.

— Modernleşme gidişlerini halk yığınları nasıl karşılıyor?

— Tabii modernlerin anlaşılması biraz daha güçtür, ancak halk, bizim modernlerimizi de sevmekte ve takdir etmektedir.

— Batı klasiklerinden en fazla hangilerine yer verirsiniz?

— Moskova'da o kadar çok orkestra vardır, ve bunlar o kadar çok konser veriyorlar ki klasikler arasından değerli olup da bir kompozitörün veya izerin kenarda bırakılmasına imkân yoktur. Bütün klasikleri veriyoruz. Moskovada her gün konser vardır, gün olur ki üç dört yerde birden konserler verilir, Sonra radyo progrmlarında her gün senfonik konserler vardır.

— Moskova'da kaç senfonik orkestranız var?,

— Yalnız radyoda çalışan ikisi yetmişer kişilik büyük senfonik orkestralar olmak üzere yedi tane orkestra vardır. Bunlar ayrıca halk için de konserler verirler. Büyük tiyatronun 300 kişilik kadrosu 2 ve bazı da 3 orkestra halinde çalışır. Ayrıca filarmonik orkestra, Kızıl ordu orkestrası, matbuat evine bağlı orkestra ve daha başka orkestralar vardır. Bunlar en sayılmaya değer olanlarıdır.

Son soru olarak değerli şefe idare ettiği bizim filarmonik okestramız hakındaki düşünselerini sorduk. Ştenberg yoldaş dedi ki:

— Orkestranız materyel itibariyle çok zengindir. Teknik işinde de olgundur. Sonra orkestrada çalışanlar çok dikkatli ve öğrenmeye heveslidirler. Bu çok önemlidir. Her yeni öğrendikleri şeyi kolayca ezimliyorlar. Bu, orkestranın ilerlemeleri için tek başına yeter bir vaiddir. Bence orkestranıza gerekli olan şey iyi bir şeftir. Bununla birlikte artistlerin eksik olduğu görülen müzik terbiyeleri üzerinde de ayrı ayrı çalışmak ve teknik bilgilerini artırmak gerektir. Halkevinde öğretmenlerle okullulara verdiğimiz konserde orkestradan aldığım sonuç beni çok memnun etti Üç ay beraber çalıştıktan sonra bu orkestra ile Londra ve Berlin'de konserler verebilirim.

Memleketinizde ve hükûmetinizde senfonik müziğe ve orkestraya karşı büyük bir ilgi gördüm. Bu ilgi beni çok sevindirdi. Ve müzik devriminizin başladığı bir sırada memleketinizde konserler vermiş olmakla övünç duyuyorum.

SOVYET ARTİSTLERİ İÇİN ÖTEY GECEKİ SUVARE

İç Bakanı ve Dış Bakan vekili Bay Şükrü Kaya ötey gece Marmara köşkünde şehrimizde bulunan sovyet artistleri şerefine bir suvare vermiştir. Bütün bakanlarımızla, yüksek işyarlarımızın ve sovyet artistleriyle sovyet Büyük Elçisi Bay Karahan ve elçilik işyarlarının bulundukları bu suvare çok güzel olmuş ve gece yarısından sonra Atatürk'ün de gelmesiyle bir kat daha neşelenmiştir. Konuklarımızdan Pirogof şan yapmış ve Oystrah kemanla iki parça çalmıştır. Atatürk artistlere ayrı ayrı takdirlerini söylemiştir.

Suvare, çok samimî ve neşeli bir hava içinde sabaha kadar sürmüştür.

Süel rütbelerin karşılıkları

(Başı 1. inci sayıfada)

***Generaller ve Amiraller* (Erkân)**

Müşür - Mareşal, Büyük Amiral
Birinci Ferik - Orgeneral, Oramiral
Ferik - Korgeneral, Koramiral
Fırka K. Mirliva - Tümgeneral, Tümamiral
Mirliva - Tuğgeneral, Tuğamiral

***Üstsubaylar* (Ümera)**

Miralay - Albay
Kaymakam - Yarbay
Binbaşı - Binbaşı

***Asubaylar* (Zabitan)**

Kıdemli yüzbaşı - Önyüzbaşı
Yüzbaşı - Yüzbaşı
Birinci mülâzim - Teğmen
Mülâzim - Asteğmen
Zabit vekili - Yarsubay

Erbaşlar.

Başgedikli - Başgedikli
Babçavuş - Başçavuş
Başçavuş muavini - Üstçavuş
Çavuş - Çavuş
Onbaşı - Onbaşı

Ziraat fakültesi talebe cemiyeti seçimi

Ziraat Fakültesi talebe cemiyeti yıllık toplantısını 19. 4. 935 de bitirmiş ve yeni iş derneğini şöyle seçmiştir:

Başkan: İsmail Süreyya, genel sekreter(Necmi Yücer, muhasebeci: Celal kasadar: Umran, neşriyat koluna: Feridun, tahsildar: Niyazi.

Kontrol kuruluna da şunlar seçilmiştir: Suphi, Feyzi, Cemal.

23 Nisan Çocuk Haftasının başlangıcıdır

Yabancı gazetelerde okuduklarımız

Arsıulusal döviz spekülasyonu

12 nisan tarihli Fölkişer Beobahter'den

Arsıulusal döviz spekülasyonu yeniden var güciyle çalışmağa ve böylelikle kafa ve kol işçileri ve para artırmış olan milyonlarca insanın en büyük bir felaket içine yuvarlanmasını hızlaştırmak için, çalışan ve işsever ulusların ekonomi temellerinin dipleri oyulmağa başladı. Bu gibilerin saldırışları ile arsıulusal döviz spekülasyonunun ilk kurbanı Belçika frangı oldu. Şimdi de aynı inadla İsviçre frangına ve Felemenkparasına saldırılıyor.

Fransız frankla çatmağa henüz daha yeltenemiyor; çünkü fransız devlet bankası 86 milyar franklık bir altın stoku ile bugünkü günde kolay kolay yıkılamıyacak bir kale gibi karşılarında duruyor.

Bu işlerin acemisi olan bir kimse, uluslar arası döviz spekülasyonunun çalışmasını ve akılların alamıyacağı derecede büyük olan kazanc imkânlarını düşünemez bile. Dünya ekonomisi yalnız uluslar arasındaki eşya mübadelesinin inkişafını güclendirmekle kalmamıştır. Sermayede, daha serbest hareketlere geçmiş, bir ülkeden öteki ülkeye göçmüştür. Sırası gelince, en büyük güven olduğunu sandıran ve aynı zamanda da en çok faiz veren ülkelerin bankalarında toplanmıştır. Bu gibi yabancı bankaların ve spekülasyoncuların, iç ülkedeki bankalarda böyle alacakları olması, bugüne kadar sanıldığı gibi bir hayır değil, ülke için bir felaket ve devamlı bir tehlikedir. Arsıulusal sermaye münasebetlerinde altın esası üzerinde yürünüldüğü müddetçe, yabancı ülke alacaklıları bankalardaki kısa vadeli alacaklarının altınla ödenmesini istemeleri de, arsıulusal sermayenin çalışmasında her vakit bir esas olarak kalacaktır. Fransa ile Birleşik Amerika hükûmetleri istisna edilecek olursa, bütün öteki ülkelerin devlet bankalarındaki altın stokları bankalardaki depozito alacaklı hesablariyle hiç bir suretle uygun bir ölçüde değildir. Netekim son istatistiklere göre, İsviçre bankalarındaki mevduat 16,5 milyar İsviçre frangını buluyordu. Halbuki mart sonunda İsviçre ulusal bankasındaki altın ve döviz mevcudu, 1,780 milyar İsviçre frangından ibaretti. Yukarda söylediğimiz 16,5 milyar İsviçre frangı içinde ne kadarının yabancı bankalar alacağı olduğu belli değildir. Ancak şurası muhakkaktır ki, bu yekûn İsviçre ulusal bankasındaki, bütün altın ve döviz mevcudundan çok daha yüksektir. İsviçre, bugüne kadar bütün ulusların tercihan sermaye kaçırdıkları bir ülke idi?

Arsıulusal döviz spekülasyonu nasıl çalışıyor? İlk önce, bankalardaki, mesela İsviçre bankalarındaki kısa vadeli alacaklarını geri çekmek suretiyle hakkını kullanmağa başlıyor. Bu hareket karşısında İsviçre bankaları böyle bir müracaat üzerine büyük bir yekûn tutan depozito paralarını nasıl ödiyecekleri meselesi ortaya çıkıyor. Herkes bilir ki, bu gibi depozitolar, ona göre de kredilerde kullanılmış olduklarından, dünya yüzünde hiç bir banka büyük yekûnlar tutan mevduatı kısa bir müddet içinde geri veremez. Bu kredilerin çoğu sureta kısa vadeli olmalarına rağmen hiç bir ülkenin borçluları bankaların alacaklarını istemeleri üzerine derhal borçlarını ödiyecek bir durumda değildir. Bu durum karşısında da bankalara devlet bankasına yüklenmekten başka bir çare kalmıyor. Devlet bankaları da yabancı alacaklılara ödemek üzere altın stoklarına müracaat ederler.

Bu şeyler tabiatiyle gizli kalan şeyler değildir. Belçikadaki misalin de apaçık gösterdiği gibi, böyle bir durum karşısında arsıulusal spekülasyonla en çok yardımı dokunan, ülke içindeki mevduat sahiblerinin şuursuzluğudur. Bu gibi kimseler, yabancı mevduatın, büyük ölçüde geri çekilmesi yüzünden bankalarının ödemek kabiliyetini kaybedeceğinden ve dolayısiyle ülke içinde artırım alacak hesablarının da tehlikeye düşeceğinden korkuyorlar. Bunun sonucunda yerli alacaklılarında da ülkelerindeki bankalarına karşı az çok bir yüklenme baş gösteriyordu. Artırılmış olan paralar bankalardan kaldırılarak küplerde saklanıyordu; banknotlar piyasadan çekiliyor. Netekim, Belçikada piyasada dolaşan 18,5 milyar banknottan bugün 4-8 milyarı piyasadan çekilmiştir.

Birçok defalar yalnız banknotların toplanması ile kalınmıyor. Ülke içindeki alacaklılar, paralarını, yabancı ülkelere kaçırmak yollarına sapıyorlar. Bundan da, ister bankalardaki kasalarında külçe halinde altın saklasınlar, ister altını yabancı ülkelere götürüp oradaki ülkenin parasına çevirsinler, her iki halde de, kendi ülkelerinin paralarını arsıulusal ödeme vasıtası olan altınla değişiyolar.

Buna göre, devlet bankasının altınlarını çarçabuk eritip tüketmek için, yabancı ülkelerin mevduatlarını çekmeleri ile paralarını kaçırmaları işi birlikte çalışmağa başlıyor. İsviçre bankasının yukarda söylediğimiz rakamlarına göz atılınca dünyada hiç bir ülkenin devlet bankası böyle bir saldırışa karşı koyacak bir durumda olmadığını söylemeğe bile lüzum kalmaz.

Arsıulusal spekülasyon yalnız gerçekten yabancı ülkede bulunan alacağını geri çekmekle kalmıyor. Eğer yalnız buna kalmış olsa pek çok bir şey kazanmış olmuyor; yalnız yabancı ülkelerdeki teahhüdlerinden ziyansız sıyrılmış oluyor. Arsıulusal döviz spekülasyonunun belli başlı ticaretini vadeli döviz işleri alanı teşkil etmektedir. Tıpkı borsalarda hisse senedleri vade ile satılabildiği, yani hisse senedleri veya bunun gibi sehimleri bugünkü satış fiatı üzerinden ilerdeki bir tarihte teslim edilmek üzere satıldığı gibi, arsıulusal borsalarda da döviz spekülasyonu yapılmaktadır. Mesela Londrada da spekülasyon yapan bir kimse haziranda ödenmek üzere ingiliz lirasına karşı bir milyon İsviçre frangı satıyor. Bu adamın bu satışı yaptığı tarihte bu kadarlık bir İsviçre frangı alacak hesabı olmasına ihtiyacı yoktur. Alıcının göstereceği bir İsviçre bankasına 30 haziranda bu parayı yatırması ve buna karşı da alacak hesabına ingiliz lirası geçirtmesi bütün bu alış verişe yetmektedir. Demek oluyor ki spekülasyon yapan, karşılıksız satmış olduğunu kapatmak için haftalarca uzun ve bol bol vakti vardır. Bu gibi aktarmaişleri sonucunda da birdenbire piyasaya büyük ölçüde yabancı kambiyo dökülmeğe başlar. Kambiyonun böyle birdenbire piyasaya büyük ölçüde yığılması, mesela Londra piyasasında, İsviçreden aldıkları malları İsviçre frangı ile ödemek zorunda olanlar, bu bolluk karşısında İsviçre frangına karşı naza çekmeğe başlarlar. Yerli kambiyo karşısında da yabancı kambiyolar düşüklük göstermeğe koyulur.

Yerli kambiyonun yabancı piyasalarda böyle değerden düşürülmesi tabiatiyle hemen ülke içinde duyulur ve bunun sonucunda halk ve arsıulusal ticaretle işleri olanlar sinirlenirler; bundan sonra artık, bir yandan ülke içindeki mevduatın geri çekilmesi hız alır, öbür yandan da döviz hiç gelmez olur ki, yerli bankalarla devlet bankasının durumu daha çok kötüleşir.

Stresadan sonra

Journal des Débats, Paris - 16.4.935

Tekrarlamak geregtir ki, Stresa'da toplanan devlet adamları istenilen bütün şeyleri şüphesiz elde edememişlerse de, pek de önemsiz olmıyan bir eser yaratmışlardır.

Konferans, Sir Saymenin istediği gibi yalnız araştırmalar yapmakla kalmamış, geleceği de bağlıyan bazı müsbet kararlar almıştır. Eyi tesirleri duyulmağa başlıyan Fransız — İtalyan yakınlaşmasının da bu sonucun elde edilmesinde çok etkesi olmuştur. Şüphesiz, sorumların kökünden kurtarılması, daha sonraya bırakılmıştır. Buna göre, Avusturyanın erkinliğini eyi şartlar içinde temin etmek için yeni bir konferans daha yapmak lüzumu vardır. Fakat beklenen çözgeler şimdiden eyi bir yöne doğrulmuştur. İş, yola çıktıktan sonra durmamakta ve doğru yoldan ayrılmamaktadır.

Stresa bir başlangıçtır. Konferans için ileri sürülecek düşüncelerde kaçınılması gereken iki şey vardır: Konuşmaların şümulünü ne mübalağa ile küçültmeli, ne de bunların kıymetini büyük görmelidir. Birinci şıkta, elde edilen şeyin faydası kaybolacak, ikinci şıkta ise acıklı umusalara düşülecektir. Pratik bakımdan daha bir şey yapılmamış, fakat üç batı devletinin sanüdü az çok tezahür etmiştir. Bu da landa su götürmez bir değişiklik olmuştur. Alman tehlikesi görülmüş ve buna karşı korunmak lüzumu anlaşılmıştır. Şüphesiz, eski hayallere geri dönüleceğinden korkulabilir. Onun için şimdi her zamankinden daha uyanık olmak gerektir. Zaten bu, insanların bütün teşebbüsleri için de böyle değil midir? Her ilerleyiş, ondan faydalanıldığı zaman devamlı olabilir. Şimdi devlet adamlarımız, lüzumlu olan, bir yeniden tehdid eden ve anlayışlı, önemli bir sıyasanın bizden uzaklaştırabileceği tehlikelere yol açacak erksizliklerini göstermemektir. Kullanılsaydılar şimdi Avrupayı 1914 ten önceki devreye döndürmiyecek olan, son yılların vasıtaları artık elimizde değildir. Bununla beraber, Almanyanın isteklerini ileri sürerek amaçlarına dünyayı kan ve göteşe bulayarak varmasının önüne geçmek üzere barışçı devletler hakikiğ bir birlik yaparlarsa, elde kalan vasıtalar da yetebilir.

Onun için ödev, bir taraftan süel bakımdan kuvvetlenerek, barış için müşterek yöneyin kurulmasına çalışmaktır.

Alman notasında, Fransanın sözde son Lokarno protokolunu saymadığı yolunda yapılan imayı da kaydetmek gerektir. Bu, Berlinin, Ren'de birdenbire bir emri vaki çıkarmağı deneyeceğini göstermez mi? Onun için, İngiltere ve İtalyanın Stresada Lokarno andlaşmasından çıkan yükümleri ve sırası gelince bunları sadikane tatbik edeceklerini yeniden teyid etmeleri çok eyi olmuştur. Almanya bilmelidir ki biten konferans barışı her türlü zor teşebbüslerine karşı korumağa ödevli olan devletleri onun karşısında birleştirmek gibi bir sonuç vermiştir.

Almanyada yükümsel askerlikten sonra

Berlinden 17 nisan 1935 tarihli Taymis gazetesine bildiriliyor.

S.A. (Nazi yıldırım kıtaları) Kurmay başkanı bay Lutze, bugün verdiği bir diyevde yükümsel askerlik tüm olarak yerleşince S.A. nın ne şekle gireceğini ve ne işler ve ödevler göreceğini anlatmıştır.

Bu ödevler, 30 haziran tarihinde temizlenen yüzbaşı Röm tarafından bu kurumlara askerlik ihtirasları aşılanmadan önce zaten yapılmakta olan ödevlerden pek fazla farklı değildir.

Bu esaslara göre S.A., nasyonal sosyalizm esaslarını korumak, yaymak ve ona göre gençliği yetiştirmeyi sırtına almış bir çeşid sıyasal askerlerdir.

Bay Lutzeye göre yükümsel askerliğin yeniden canlanması S. A. nın bu temelli ödevlerini gereksiz bir hale koymıyacaktır. Çünkü S.A. ile ordunun yapacakları işler biribirinden tamamile ayrı olduğu gibi, B. Hitler de S.A. nın nasyonal sosyalizmi korumak ve yaymak yolunda pek önemli işler görebileceğini söylemiştir.

Bay Lutze bu kurumun tamamiyle gönüllü olarak girmek istiyenlere mahsus olduğunu, bunların asker olmadıklarını, fakat askerce bir disiplin içinde yaşamak yükümünde bulunduklarını söylemiştir.

Bu kurumun başında yer alanlar, karakterleri, nasyonal sosyalizm filozofisini kavramış olmaları, askerlere yakışır bir disiplin içinde yaşayıp yaşamadıkları bakımından sınamalara tâbi tutulmuşlardır.

Bay Lutze, diyevinde bundan sonra genc bir almanın gelecekte nasıl bir yaşayış süreceğini anlatmıştır:

Hayvan ıslâhı nasıl olur?

Ulusal ekonomi ve yurt korumu bakımından sonsuz öneri bulunan hayvan yetiştiriciliği ve ıslahı yolunda son yıllar içinde atılmakta olan ileri adımlar sevindirici bir görünüş almıştır. Bu böyle olmakla beraber, daha bir sıra düşünceleri havsaladan silmek de kabil olmıyor. Bunu şu yazımda kısmen anlatayım:

Yurdumuzun yerli hayvanları bir çok sebebler altında ufalmış, bozulmuş ve hemen hemen benliğini kaybetmiştir. Bunların ıslahı için yabancı memleketlerden birçok fedakârlıklarla damızlıklar getiriyor, kısmen bunları üretiyor ve daha ziyade de yerli hayvanlarla sunî veya nomal çiftleşmeler yoHyle yerli hayvanlarımızın soylarını ıslaha çalışıyoruz. Memleket içinde beygir, sığır ve koyunlardan bu suretle elde edilmiş bir çok döller de meydana gelmiştir. Acaba bu döller maksadımızı tamamen temin ediyor mu ve edebilecek mi? Bence şimdilik buna verilecek cevab (hayır) dır.

Çünkü: baba ve ana ne kadar mükemmel olursa olsun doğan yavrunun onlara benzemesi ancak bakım ve besleme şartlarına bağlı bir iştir. Şu halde, damızlık seçilmesi kadar, yetişecek yavrulara uygun ve bol besim bulmak önemli bir noktadır, hattâ daha önemlidir. Yoksa dünyanın en arıtılmış örnekleri hiç bir varlık gösteremez.

Örnek olarak atçılığı ve iri yarı koşum hayvanı yetiştirilmesine ayrılmış olan Uzunyayla ve Kangal mıntakasını ele alalım. Macaristandan getirilen bir Nonius damızlıkları bu mıntakada yıllardanberi kullanıldığı halde beklenilen teşekkülde ve bedende melezler pek seyrek görülmektedir. Bunun sebebi doğrudan doğruya besimsizliktir Hayvanların doyması tabiatın müsaadesine bırakılmıştır.

Bol yulaf ve bol çayır otu tedarik edilmeksizin at yetiştiriciliğinden bir verim beklemek imkânlı değildir. Halbuki yulaf memleketimizin seyrek yerlerinde yetişmektedir. Çocuk bakımında bile önemli bir yer tutmuş olan yulaf artık memleketimizde yayılmalıdır. Ve halk öğrenmelidir ki arpa beygir için uygun bir yem değildir. Öte yandan çiftçimiz gene kandırılmalıdır ki saman genç hayvanlara, bilhassa taylara yedirilecek bir madde değildir. Fakat bu ikinciyi de söyliyebilmek için mevcud çayırları ıslah etmke ve sunî çayırlığı yurd içine yerleştirmek gerektir. Kimisi çok kurak kimisi de tamamen bataklık (ve dolayısiyle bir hastalık kaynağı) olan mevcut çayırları ıslah etmek en lüzumlu bir hareket olur. Türk baytarlığının ıslah hususunda (bazı mıntakalar hariç) şimdiye kadar daha yüksek verimler alamamış olmasında yukardaki sebebler de çok büyük rol oynamıştır. Şu halde ziraatçılık ve baytarlık işleri esaslı olarak bölünür ve her iki taraf da kendisine düşen yollardan yürürse alınacak sonuçlar daha parlak olur.

Yetiştiricilikte önem verilecek daha pek çok noktalar vardır. Fakat en önemlilerinden birisi bence bol ve hayvan nevine göre uygun besim temini işidir.

Yurdumuzdaki hayvan bulaşık hastalıkları durumu çok sağlam bir yola girmiştir. Şarbon, veba, Ruam... ve başka hastalıklar uğraşı yurd baytarlığının yüzünü güldürecek bir yol almıştır, bu suretle hayvanların üremesine ve düzelmesine karşı olan bir çok engeller aşılmıştır. Bunun için baytarlığın hayvan ıslahı işlerinde şimdiden sonra daha kolaylıkla yürüyeceğine güvenim var.

Baytar
Dr. SAİM

Bibliyografya

Anadolumuzun tarih ve arkeolojisinden: Ege havalisinde

İZMİR - YILDIZTEPE - LARİSSE - SARDES.

Anadolumuzun tarih ve arkeolojisinden Ege havalisinde:

Tarihî ve arkeolojik tetebbu ve neşriyatiyle tanınmış olan Avni Candar İzmir civarında yapmış olduğu bir seyahat sonunda dört yerden bahis yukarıki isimdeki eserini bastırmıştır. Kitabın güddüğü gaye, eski Anadolu sekenesinin de bugünkü gibi türkler olduğunu isbat etmektir. Bu sebeble Avni Candar, Homer, Herodot, Justin, sicilyalı Strabon gibi en eski tarihçilerin fikirleriyle Avrupanın tanınmış ilim adamlarının neşriyatını derinden derine tetkik etmiş ve bunların mütalealarını toplamak suretiyle Eskit ve Etilerin aynı ırktan olduklarını meydana çıkarmıştır. Bu neticeye varabilmek için kitabında "Asya adının kaynağı, eski Anadolunun coğrafî taksimatını, eski Anadolu sekenesinin ırkı, Trova harbı, Amazonlar, Lidyalılar, Pelasklar„ etrafında ayrı ayrı kıymetli etüdler yapmış, ve Sardes, Larise, Yıldıztepe, İzmir hafriyatlarını da tahlil etmiştir. Eserde yirmi beş resim ve harita vardır. Kitabda gösterilen kaynaklarm bibliyografyası ve geçen isimlerin endeksi de kitaba ilave edilmiştir. Bu değerli eseri okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Türkkuşu üyelerini çağırıyor

Türk kuşunun uçucu üyelerinin bugün saat 17 de bir toplantı yapmaları uygun görüldüğünden o saatte cemiyet merkezinde bulunmaları, Tayyare Cemiyeti Başkanlığından rica edilmektedir.

Yurd postası.

Bilecik halkevinin üç aylık çalışması

Bilecik halkevinde üç aydanberi büyük bir çalışma vardır. Bu çatı altında toplanan yurddaşlar ülkünün gerçekleşmesi için elden geldiği kadar çalışmaktadırlar. Bir yıllık bir çalışma programını üç aya sığdıran Bilecik halkevi göğüs kabartacak bir titizlikle ülkü yolunda yürümektedir.

Üç ay içinde yapılan işleri yazıyoruz:

Dil, Tarih, Edebiyat kolu: Muhtelif konular üzerinde konferans vermiş 850 yurddaş tarafından dinlenmiştir. Basılmak üzere iki eser hazırlamıştır.

Temsil kolu: Sönmiyen ateş ve Uyanış piyeslerini temsil etmiş, 700 yurddaş tarafından seyredilmiştir. Bu ay içinde Özyurd piyesini hazırlamaktadır.

Soysal yardım kolu: Bir fakir yurddaşa para yardımında bulunmuş, Halkevlerinin yıldönümünde cezaevinde mahpus yurddaşları ziyaret için bir kur göndermiş ve 200 hapismene birer paket sigara vererek onları teselli etmiştir. 24 fakir yavruya elbise, ayakkabı, iç çamaşırı dağıtmış v fakirler için de bir muayene evi açmıştır. Fakir olanların ilâçları halkevi tarafından ödenmektedir.

Halk dershaneleri ve kurslar: İki sınıf üzerine bir fransızca kurs açılmış ve bu kursa 15 yurddaş devam etmekte bulunmuştur. Bayanlar için de bir dikiş kursu açılmış ve bu kursa da 20 bayan devam etmektedir. Okurlara 150 defter, 20 alfabe ve 50 kalem dağıtılmıştır. Ayrıca cezaevinde de bir kurs açılmış ve mahpuslara ders gösterilmektedir.

Köycüler kolu: Köylülerin işleriyle daha yakından ilgilenmek üzere bir köylü bürosu tesis edilmiş ve bu büroda 27 köylünün işleri takib edilmiş ve başarılmıştır. Pancar ekimi hakkında da bir izer hazırlanmaktadır.

Kütüphane ve neşriyat: Mevcut kütüphanenin kitab sayısı artırılmıştır. Bilecik gazetesini muntazam bir surette neşretmektedir. Mahpusların faydalanmaları için cezaevinde bir kütüphane açmıştır. Zehirli gazlardan muhafaza adlı bir eser hazırlanmaktadır.

Güzel sanatlar: İki konser vermiştir.

Spor: Mevcut spor kulüblerini koruması altına almıştır. Bando heyeti teşkil etmek için bir karar onaylamıştır.

Çağrılış

24-4-1935 çarşamba günü saat 15 de Millî Müdafaa Encümeni toplanacaktır.

Çorumda Eti tarihini aydınlatacak yeni bir kurum

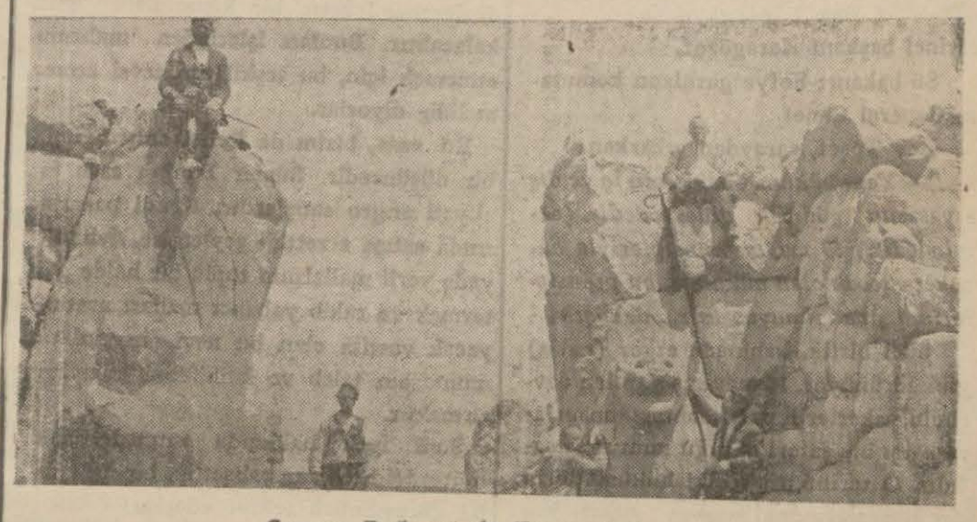

Çorum: Boğazköyde Eti izerleri

Çorum'da vali Bay Arif Aykaçın öncülüğü ve başkanlığı altında, memleketin kültür ve hayat ve havasına büyük faydaları dokunacak yeni bir kurum kurulmuştur. Kurumun adı (Çorum Eski İzerleri Koruma ve Araştırma Kurumu)dur.

Çorum tarihi, deyince, akla Celâli eşkiyasının uğrak, din, mezheb boğuşmalarının kaynak yeri bir ülke gelir. Gelişi güzel yazılan Çorum tarihleri bunu bile doğru yazmamış bir masal anlatmışlardır. Halbuki Çorum, çağ çağ, tarihin türlü türlü vakalarına sahne olmuş, devir devir üzerinde birçok uluslar barınmış bir toprak olarak (tarih gömüsü) gibidir. Çorum toprakları üzerinde büyük bir imparatorluk kuran Etiler, bugünkü Avrupa soysallığının köklerini atan yüce bir ulustur. Boğazköyde yapılan araştırmalarda çıkan eserler, akıllara hayranlık ve durgunluk verecek kadar değerlerle doludur.

Tunç, taş, demir, yüzyıllarca önce, ilk defa türk elinde bir hamur gibi yuğrulmuş, Hattusas'da yükseltilen muhteşem âbideler, Avrupa medeniyetinin öncülüğünü türklerin yaptığını bütün açıklığı ile acunun önüne sermiştir.

Boğazköy'de yapılan araştırmaların verimleri sayılamıyacak kadar çoktur. Etiler, günlük hadiselerin sıyasal tarihlerini, zafer dastanlarını günü gününe yazmış olmakla tarihin silik çağlarını birer birer aydınlatmış oluyorlar. Bu yazılardan anlaşılıyor ki, türk, tarihin her çağında zaferden zafere ulaşan, gittiği yerlere ilim, fen, sanat aşılayan bir önder olmuştur. Boğazköyde okunan kitabelerin yardımiyle, Çorumda Eti türklerinin bugün yaşıyan çocuklarına rastlanmıştır.

Çorum eski belgileri koruma ve araştırma kurumu, Çorum tarihi hakkındaki yanlış bilgileri giderecek gibi, böylece taşıdığı ülkünün değerinden başka, eski ve güzel işleri de bir araya toplıyarak müze yapacak, halka, gençliğe faydalı bir çalışma yolu açacaktır.

Çorum eski bilgileri koruma ve araştırma kurumu, güzel sanatları da çevresi içine almış bulunmaktadır. Folklor üzerinde çok çalışacaktır.

Ata sözleri, bilmeceler, meseller, ağıtlar, türküler, maniler, tabirler, kinayeler, ninniler, ilençler, tekerlemeler ve Çorum vilayeti şairlerinin hayat ve eserleri araştırılacaktır.

Çorum, yaratıcı ve fakat bilinmiyen halk şairleriyle dolu bir ülkedir.

Çorum halk şairlerinin deyişlerinde çok kuvvetli lirizm vardır. Fazla hayale kapılmadan duyulmuş sevgi duyuşlarını söyleyişleri çok incedir

Meselâ, çorumlu Deli Boran'ın:

Güzeller içinde gayet güzelsin
Sallanma karşımda beni üzersin
Bana derler niçin meçnun gezersin
Şöyle bir yosmanın divanesiyim.

Ve Sefil Ali'nin:

Yâr beni düşürdün halden hallere
İncinme sevgilim gel yavaş yavaş
Yönümü döndürdüm gurbet ellere
Gözüme görünür yol yavaş yavaş
Emsem yanaklarından ben kana kana
Dudaklarından akar bal yavaş yavaş
Seher vakti yorganını arala
Değsin ak göğsüne yel yavaş yavaş
En eyi dostlarından sakın sen seni
Gözler fırsatını el yavaş yavaş.

Deyişi, sızısını için için çektiği sevgiliye sevgi ve ondan ayrılık duygusu negönülden canlandırılmıştır.

(Çorum eski izerleri koruma ve araştırma kurumu) belli ki, bize Deli Boranlar Sefil Aliler gibi, değerli birçok çocuklarını tanıtacaktır.

Ve bütün bu faydalarının, verimlerinin başında da Eti tarihi gelecektir. Hattusas'da yükselen ünlü türk imparatorluğunun kuruluşu, yayılışı ve çöküşü ana hatlarile, Çorum eski belgileri koruma ve araştırma kurumu tarafından ışıklandırılmış olacaktır.

Sayın Çorum valisi Bay Arif Aykaçı ve kurumun değerli üyelerini burada kutlamak isterim. *Cevdet Baykal*

ULUS'un romanı Tefrika: 55

San Michele'nin kitabı

Yazan: Aksel MUNT
Türkçeye çeviren: Nasuhi BAYDAR

Bereket versin köpek vaziyeti kurtardı. Münakaşamız esnasında istasyon şefinin, altın gözlükleri arkasından şefkatlı bir bakışla ona baktığının farkına varmıştım. Arada sırada, köpeğin ipeğe benziyen, uzun kulaklarını okşamak için kocaman elini uzatıyordu. İstasyon şefini acındırmak için son bir gayret yaptım, hiç bir şey söylemeden köpeği dizlerinin üstüne koydum. Köpeğim onun yüzünü yalayıp kirpiyi andıran bıyıklarını yalandan ısırdıkça yüzünün sert çizgileri yavaş yavaş, geniş ve babacan bir gülümseme halini alıyordu.

Beş dakika sonra kambur her iki tabutun "götürücüsü„ sıfatiyle bir düzine kâgıd imzalamış ve ben de, köpeğim ve çantamla birlikte tıklım tıklım dolu ikinci mevki bir kompartimana yerleşivermiştim; tren hareket ediyordu..

Fakat kontrolör, trende köpek götürmenin yasak olduğunu, benimkini de köpeklere ayrılan yere koymam gerektiğini söyledi. O zamanlar trenlerde köpeklere ayrılan yerler utanç verecek derecede fena idi. Lokomotifin tekerlekleri üzerinde, makinenin attığı yağ ve su gibi şeylerle bulaşık olan bu yere köpeğimi nasıl koyabilirdim? Bagaj furgonuna koşarak, kondoktörden köpeğime bakıvermesini rica ettim. Yasak olduğunu söyledi. Bagaj furgonunun yanındaki vagonun kapıları, ağzında uzun bir pipo olan ölü götürücüsünün başı geçecek kadar, yavaşça açıldı. Köpeğim ve çantamla beraber bir tavşan çevikliğiyle furgona sıçradım. Kapılar dışardan sürgülendi, lokomotif keskin bir düdük çaldı ve katar sarsıldı. Geniş furgonun içinde, tabut sandıklarından başka bir şey yoktu. İçerisi müdhiş sıcaktı ama insanın bacaklarını uzatabilmesi için bol bol yer vardı. Köpek, caketimin üzerinde hemen uykuya daldı; ölü götürücüsü yemek sepetinden bir şişe sıcak bira çıkardı; pipolarımızı yakarak, dereden tepeden konuşmak için ikimiz de yere oturduk. Rahattık, benim bir sıçrayışta köpekle beraber içeri girdiğimi kimse görmemişti. Ölü götürücü hi çbir kontrolörün furgona uğramadığını bana temin etti.

Bir saat sonra, tren yeni bir istasyonda durmak için yavaşladığı zaman, beni ancak zorla buradan çıkarabileceklerini, Lübek'e kadar burada kalmak niyetinde olduğumu arkadaşıma söyledim. Saatlar, tatlı bir sohbet içinde akıp gidiyordu; almancayı çok fena konuşuyordum ama pek iyi anlıyordum. Yeni dostum aynı yolculuğu birkaç defalar yaptığını, hattâ trenin durduğu bütün istasyonların adlarını bildiğini söyledi. Halbuki, mahbese benziyen furgonumuzdan dışarısını hiç görmiyorduk. Yol arkadaşım on seneden fazla bir zamandan beri ölü götürücülüğü yapıyormuş; bu rahat ve eğlenceli bir sanatmış, seyahat etmeği ve yeni memleketler görmeği seviyormuş, bana, altı defa Rusya'ya gittiğini, ölen ruslar daima memleketlerinde gömülmek istedikleri için onları sevdiğini anlattı.. karısı da "meslekten„ bir ölü yıkayıcısı idi. Azçok mühim olan bir tahnit ameliyesinin onlar çağırılmadan yapıldığı çok nadirdi. İkinci tabutu göstererek, İsveçli Mösyö için ne kendisinin, ne de karısının çağırılmamış olmasına epi gücenmiş olduğunu söyledi...

Yol arkadaşım sandığının üstüne temiz bir peçete yayarak yemek sepetini açtı. Domuz sucuğu, peynir ve lahana turşusunun burun deliklerimi gıcıklayan karışık kokusu köpeğimi birdenbire uyandırdı. O da, ben de, gözlerimizi sepetten ayıramıyorduk. Arkadaşım beraber yemek yemeği teklif edince çok sevindim. Hattâ lahana turşusu bile bana pek fena gelmedi. Köpeğime bir dilim kan sucuğu da verince beni büsbütün teshir etti... İkinci Mozel şarabı şişesinden sonra yeni dostumla artık biribirimize anlatacak sırrımız kalmamıştı. Yalnız, kıskanç bir surette kendime sakladığım bir tek sır vardı: dokor olduğum...

Biraz daha konuştuk. Birkaç dakika sonra ikimiz de furgonun döşemesine uzanmış, derin derin uyuyorduk. İyi bir gece geçirdikten sonra Lübek garına girdiğimiz zaman ortalık iyice ağarmıştı. İsveç konsolosluğunun bir memuru, tabutun Stokholm'e gidecek İsveç vapuruna taşınmasına nezaret etmek üzere rıhtımı bekliyordu. Ölü götürücüsüne yürekten bir "Allaha ısmarladık„ dedikten sonra konsoloshaneye gittim. Konsolos köpeğimi görür görmez, şimal Almanyasında son zamanlarda birçok kuduz vakaları görüldüğü için İsveç'e köpek götürmenin yasak olduğunu, bir kere de kaptanla konuşabileceğini, fakat köpeğin vapura alınmıyacağına kani olduğunu söyledi. Alacakları yük arasında bir de tabut bulunan bütün kaptanlar gibi, bu vapurun kaptanı da çok hiddetliydi. Bütün söylediklerim boşa gitti. Haydelberg'deki istasyon şefinin üzerinde kazandığım muvaffakiyetten cesaretlenerek, onu köpeğimle yumuşatmağı düşündüm. Dakl onun yüzünü boşuna yaladı. Bir de kardeşimle yumuşatmağı denedim: evet, kaptan Munt'u çok iyi tanıyordu, [illegible]lmak zim iken Vanadis vapurunda birlikte ç[illegible] dılar ve iyi dosttular...

Köpek, Stokholm'e vardığımız zaman — zararı, tehlikesi bana aid — kaçak sokulmak üzere kamaraya kilidlenmişti...

— Sonu var —

Bulgaristanda yeni hükûmet

(Başı 1 inci sayıfada)

birinci başkanı Karagözof,

Sü bakanı: Sofya garnizon komutanı General Çanef

Bay Toşef, saraydan çıkarken:

"— Yeni hükûmet eskisinin iç ve dış sıyasasını güdmek dölevindedir. (azmindedir.) 19 mayıs prensipleriyle hareket edecek olan hükûmet, bu prensiplerin dışına çıkmıyacaktır.,, demiştir.

Süel birlik, kabinede etger (nafiz) gibi görünüyor. 19 mayısta yapılan devrimin, askerlerin parlâmanter unsurlara karşı bir zaferi olduğu unutulmamalıdır. O tarihten sonraki hükûmetlerin dış sıyasalarındaki başlıca nokta, Yugoslavya ile yakınlaşmaktı.

Kralın arzularının diyemi *(ifadesi)* gibi görünen Toşef kabinesi, kıralın partilere karşı bir zaferi olarak gösterilmekte ve bu bakımdan yeni hükûmetin bütün ulus tarafından iyi karşılanacağı sanılmaktadır.

Bulgar - yugoslav yakınlaşmasını en çok istiyenlerden sayılan Bay Köse İvanof'un dış bakanlığına geçmesi, bir takım komşu devletlerin Bulgaristanın dış sıyasaları hakkındaki kaygılarını yatıştıracak bir hareket sayılmaktadır.

Kıralın kabine için bildiriği

Sofya, 22 (A.A.) — Toşef kabinesinin kurulduğunu halka biliten *(ilân eden)* bir bildiriğde kıral diyor ki:

"Devletin hayatında 19 mayıstanberi çizilmiş olan yolun dışına hiç çıkılmıyacaktır. Genc bulgar devleti, yeni devirlerin gidişine uyacak ve hayatın zor sorumlarını kotarabilecektir. (halledebilecektir.)

Devletin ekonomide kalkınmasını başarmak ve halkın fakir düşmüş yığınlarına etgin (müessir) *yardımlarda bulunmak kararındadır. Yapılacak bütün değişiklikler halk tarafından kabul edilen anasal kanundan; ulusal ananalardan ve ordumuz tarafından büyük bir istek ve ideyel sevgisi ile korunan 19 mayıs fikirlerinden esinecektir (mülhem olacaktır.)*

Geçmişe ve geriye doğru hiç bir harekete izin verilmiyecektir. Benimle beraber bulgar bayrağının altına toplanması için bütün ulusu çağırıyorum.,,

Bakanlar bu bildiriği imzalamışlardır. Öte yandan subay ve asubay birleşitleri başkanları, başbakana yardım etmeye söz vermişlerdir.

Ordu daha posta merkezini elinde bulundurmaktadır. Sarayı, asker korumaktadır.

"19 mayıs prensipleri" demek geçen yıl 19 mayısta Damyan Velçef, Kimon Gorgiyef ve arkadaşları tarafından yapılan hareketin prensipleri demektir.

Sofya, 22 (A.A.) — Yeni kabinede şunlar da vardır:

B. Muşanof: Ekonomi bakanı

B. Koşuşakof: Münakalât bakanı

B. Yokoff: Bayındırlık bakanı..

Bay Toşef gazetecilere demiştir ki:

— Hükûmet, iç ve dış sıyasasını, 19 mayıs prensiplerine uyduracaktır. Geriye dönme ihtimali hatıra gelemez. Kurduğum kabinenin üyeleri, bu yolda tamamile bağlaşık (müttefik) dirler.

Sofyada telâkkiler.

Sofya, 22 (A.A.) — Kabinenin kuruluşundaki çabukluk, öğleden sonra geç vakte kadar bay Toşefi sarayda alıkoyan ve birçok sıyasa ve devlet adamlarile buluşan kıralın dölenli (azimli) hareketinin bir sonucu olarak telâkki edilmektedir.

Yeni kabinede ancak üç yüksek rütbeli asker vardır. Bu, sıyasa ile ilgili asker grupunun sıyasal hayat üzerindeki etkisinin azaldığına bir belge (delil) dir.

Eski dahiliye bakanı albay (miralay) [illegible]eff'in kabinede olmayışı bu belgedir. [illegible]vvetlendirmektedir. Şimdiye kadar [illegible]'ya garnizonu komutanı olan ye[illegible] bakanı General Çanef, süel birliğin, memleketin sıyasal hayatına karışmasına her zaman karşı durmuştur.

Kıralın yeni kabineye güveni olduğu söylenmektedir. Bu kabinenin, eski iki hükûmetin zaafa uğrattığı kırallık otoritesini dirilteceği umulmaktadır.

Çankofun sayılı taraftarlarından olan Slovo gazetesi direktörü bay Koşukanoff'un kabineye girmiş olması, önemle telâkki olunmaktadır. Bu gazeteci Çankofun sürülmesi kararının bulunduğu buyrultunun kaldırılması şartile münakalât bakanlığını kabul etmiştir.

Bay Toşefin teyid etmiş olduğu gibi, yeni kabine, otorite şeklini değiştirmiyecektir.

B. Celâl Bayar'ın diyevi

(Başı 1 ıncı sayıfada)

dirde memlekette bir kısım halk işsiz kalacaktır. Bunları işlerinden mahrum etmemek için, bu teşkilâtını tevsi etmelidir diyorlar.

Bu esas, bizim de ihmal etmediğimiz bir düşüncedir. Sümer Bankın esas faaliyeti angro satışlardır. Kendi pazarlarında satışa arzettiği şeyler ise, daha ziyade yerli mallarının toplu bir halde göstermek ve rakib yabancı malları aratmıyacak vasıfta olan bu nevi mamulâtın muntazam taleb ve istihlâkini kolaylaştırmaktır.

Suni ipek hakkında zannederim ki müteaddid defalar bahsettik, bir defa daha görüşümüzü tekrar edeyim:

Sunî ipek için gösterilen endişe, natürel ipeği vurmasıdır. Zannolunduğu gibi sunî ipek tabiî ipeği vurur, satışlarını, istihsalâtını azaltır mı?

Sanayi programımız tanzim edilirken bu cihet teknisiyenlerimiz tarafından uzun uzadıya araştırılmıştır. Bizim vardığımız kanaat şudur:

Sunî ipek, teknik ve ökonomik sebeblerle her yerde aranıyor ve dolayısiyle istihsalâtı da durmadan artırıyor. Fakat bu istihsalâtın artması yanında, tabiî ipek istihsalât ve sarfiyatı da azalmamaktadır. Sunî ipek hakikatta tabiî ipek sürümüne yardımcı vaziyettedir. Memleketimizde sunî ipekle karışık mensucata, karışık damgası vurulursa tabiî ipek marşesini muhafaza eder.

Sunî ipek yalnız tabiî ipekle karıştırılmak veya suni ipek mamulâtı için değil, halı ve muhtelif ihtiyaçlar için de bol bol isteniyor ve ithal ediliyor. Biz hem zarurî görülen bu ithalâtı dahilde imalâtla karşılamak hem de, memlekette tabiî ipek üzerine tesirlerini takib ve kontrol etmek içindir ki, bu işi Sümer Bankın eline vermiş bulunuyoruz. Buna rağmen menfi bir netice çıkarsa, millî ekonomi lehine meseleyi halletmek imkânını muhafaza etmiş bulunuyoruz.

Süleyman Sırrı İçöz, arkadaşımız, kendilerinin âşık olduğu tiftik meselesini daima bize aşk ile hatırlatırlar, ve kalbî heyecanlarını bize de aşlamaya çalışırlar.

Sırrı İçöz — Allah tesirini halk etsin.

Ekonomi Bakanı Celâl Bayar devamla:

"Tiftik iptidaî bir maddedir, güzel ve aşk ile bahsedilmeye değer, buna şüphe yok. Fakat her güzelin olduğu gibi, kendi güzelliğinden ve eşsizliğinden doğan da vardır. Bazan alıcı bazan satıcı için nazlı olur.

Bu yıl kendilerinin de izah ettikleri veçhile, diğer iptidaî maddelerimiz gibi, bunun fiatları da yükseldi. Bu dakikada gene değer fiatını muhafaza etmektedir denilemez ise de günlük fiyatlardan ziyade senelik vasatî fiatlar üzerinde durmak iktiza eder.

Benim görüşüme göre, tiftikle alâkadar olanlar, geçen yılın piyasasından memnundurlar. Demek oluyor ki hükûmet, diğer iptidaî maddeler gibi tiftik satışlarının da alâkadarların yüzünü güldürecek bir istikamet alması için düşünmüş ve tedbir almıştır. Düşünmekte ve icab eden tedbirleri almakta devam edeceği de tabiîdir.

Tiftiğin mamul kısmına gelince, diğer bazıları için düşündüğümüz gibi bu maddenin rasyonel ve devamlı bir kıymetlenme istikameti almasını temin için tek çare: memleket dahilinde sanayiini vücuda getirmektir.

Görüyoruz ki, memleket dahilinde sanayiini vücuda getirdiğimiz mallar kıymetleniyor. Mesela pamuk fiatları beynelmilel piyasalarda ne derecelerde sukut istikameti alırsa alsın, memleket sanayiinin devamlı taleb vaziyeti, türk müstahsıla dünya piyasası fevkinde bir fiat temin ediyor.

Yün de böyledir. Yün ve pamuğun mamulünün memleket dahilinde kâfi istihlâk sahası mevcuttur. Bugünkü istihsal vaziyetimiz bu ihtiyacı tamamen karşılıyamadığı için hariçten de bir haylı pamuk ve yün mensucatı sokuyoruz. Bugünkü, millî sanayi düşüncemizle, tiftik arasındaki ihtilâf da buradan başlamaktadır:

Tiftiğin memleket dahilinde mamûl istihlâk sahası yok gibidir. Halbuki bizi bugünkü programımızda ilk önce her iptidaî maddesi memlekette yetişen hem de istihlâk sahası kâfi derecede memlekette mevcud bulunan sanayii ele almış bulunuyoruz.

Mamul ihracatı meselesini henüz nazarı dikkate almış değiliz. Bu itibarla tiftik için şimdiden bir şey söylemek istikbale aid bir ümid ifade etmek olur. Tiftik sanayii meselesini, bir ihracat sanayii meselesi nazara alınabildiği anda düşüneceğiz.

Arkadaşlar pamukludan bahsettiler, ve Japonya misalini verdiler. Aynı zamanda Japonya bütün dünyayı maliyet fiatı itibariyle korkuttuğu için diğer ecnebî sanayi ile hiç olmazsa müsavi raddede bulunmaklığımızı temenni ettiler. Sümer Bankın elinde bunun için çalışan tek bir fabrikası vardır: Bakırköy fabrikası. Bu fabrika, eski şeylere alem olduğu için söylüyorum, Sultan Mahmud devrinden kalma, tanzimat devrinden sonra ilk heves olarak vücuda getirilmiş bir şeydi. Ahşap çatılar altında, çeşid çeşid makina koleksiyonundan mürekkebti. Bunu modern ve muntazam bir şekle soktuk. Geçen yılın ağustosundanberi bu yeni şekilde çalışıyor. Bilânçomuzda 4 aylık bir hissesi vardır. Bu itibarla pamuk sanayiimizin Sümer banka bağlı sanayi manzumesi içinde rantabilite bakımından mevkii şudur, budur diyebilmek imkânına malik değiliz. Fakat şunu rahat ve katiyetle söyliyebiliriz ki, teknik mürakabeye ve olgunluğa, rasyonel çalışmaya ve çalıştırmaya her şeyden çok ehemmiyet veriyoruz. Bu bakımdan fabrikalara yalnız yeni makina değil yeni mantaliteyi de beraber sokuyoruz: Rasyonel çalışma ve teknik kontrol.

Arkadaşlarımın endişelerini tatmin ve arzularını temin edecek muasır medeniyetin bize gösterdiği yegâne yol budur. Eskiden devlet müesseselerinde yalnız malı kontrol düşünülürdü. Bütün zihinler bunun üzerine işlemiştir. Biz fabrikaları aldığımız zaman yalnız eskimiş ve natamam makineler değil, bu eskimiş ve nâkâfi zihniyetle de karşılaştık.

Cesaretle söyliyebilirim ki, seleflerimizden kalan fabrikalarla, bizim fabrikalarımız, kıyas kabul etmiyecek derecede farklıdır. Murakabenin hiç bir şeklinden çekinmiyoruz. Fakat en çok ehemmiyet verdiğimiz ve ehemmiyet verilmesi lâzım kanaatinde bulunduğumuz, asıl müşkül ve faydalı olan şey teknik murakabe ve kontroldür; her gün daha fazla tahakkuk ettirmeye çalıştığımız şey budur.

En yüksek teknikle en rasyonel şekilde çalışacağız. Bu suretle maliyet fiatlarına müessir bütün unsurlarda tasarruf temini ve maliyeti asgariye düşürmek hedefimizi teşkil ediyor.

Müdürün şimdi vereceği rakamlardan da anlıyacaksınız ki, her sene maliyet fiatları dikkate değer bir mikyasta düşmektedir. Buna rağmen bugün için yerli maliyet pahalıdır.. evet.. Buna bir kaç sene tahammül edeceğiz. Bu millî bir borç, millî bir ihtiyaçtır.

Nasıl ki beş yaşındaki bir çocuktan, yirmi yaşındaki bir atletle koşarak şampiyon olmasını istemezsek, henüz teessüs devresinde bulunan sanayiimizden de ayni şeyi hemen bekliyemeyiz. Fakat bütün esasları, diğer milletlerin yürüdüğü yolları tamamen biliyoruz ve o yolların en kestirmesi üzerinde koşuyoruz. Kısaca:

Diyebileceğim şey, kurulan millî sanayiin, en teknik ve modern esaslarla çalışmakta olduğudur. Göz kamaştırıcı neticelere erecektir, fakat bunun zamanını ben söylemiyeyim, siz tahmin ediniz.

İhsan Tav (Bayazıd) — Bu fiatlar itiyad haline gelmesin, ilâ nihaye devam etmesin.

Ekonomi Bakanı Celâl Bayar devamla:

"— Memlekette, hiç olmazsa millî istihlâki karşılıyacak millî bir istihsal lâzımdır. Meselâ pamuklu dendiği zaman, fabrikalar kurulmuş, hariçten ithalâta lüzum kalmamış, millî zaruretler tamamen tatmin edilmiş olmalı. Böyle bir vaziyete gelindikten sonra bu hal düşünülür, biraz evelki izahatımdan memlekette kurulan sanayiin memlekette alâkadar müstahsilleri de ne suretle himaye ve menfaatdar ettiği anlaşılmıştır. Maliyet meselesini de en az zamanda hal için nasıl çalışmakta olduğumuzu söyledim. Zamanı gelince ve lüzumu duyulursa müstehliklerin hukuku da gözetileceği tabiidir. Netekim bazı sanayide bu yola girmek üzereyiz. Misalleri de vardır.

Memleketin iktısadî manzarasını sanayi noktasından şöyle görüyoruz:

Ham maddecilik demek, sadece müstemleke hayatı yaşamak demektir. Binaenaleyh ham maddeci olacağız ve mamûl maddeyi en ucuza nerede bulursak oradan alacağız demek, memleketin müstemleke olmasını kabul etmek demektir. Fakat biz bir sanayi manzumesı kurabilir miyiz? İtiraf etmek lâzımdır ki, bunun için teerddüt ettiğimiz zamanlar olmuştur.

Halbuki bunu bugün bize Sümer Bank yapıyor. Hâlâ da arzu ettiğimiz derecede mühendisimiz, amelemiz yoktur, bunu da Sümer Bank yetiştiriyor.

Kemiyet itibariyle noksanlığı keyfiyetten telâfi ediyoruz. Saydığım muazzam işleri gören, türk gençliğinin yüksek kabiliyet ve zekâsıdır. (Bravo sesleri) Biz hesablarına ve kabiliyetine güvenerek karşınıza çıkmaktayız, bunların adetleri, kalifiye amelemizin sayısı günden güne artıyor.

Bir memlekette esaslı bir sanayi mevzuubahs olurken, karşılaşılması lâzım gelen bir kaç mesele vardır: İptidaî madde: bunun memleketimizde her çeşidi ya mevcud veya yetiştirilmesi kabildir. İstihlâkini temin ettiğimiz an da kalite ve kantite itibarile arzumuzdan üstün bir hale süratle gelebilir.

Dahilî marşe, o da vardır. Şu halde kabiliyet meselesi kalıyor: Türkün kabiliyetinden şüphe eden kimse olmamıştır. Milletimin zekâsına da güvendiğime göre, bu memleketin en parlak bir sanayi memleketi de olacağına inanmam lâzımdır. (Bravo sesleri) İstikbal hakkındaki düşüncem budur ve bunun tahakkukunu, milletimin yüksek şansı namına dilerim. Şeker meselesinden de arkadaşlar bahsettiler. Hükûmet reisinin, Büyük Millet meclisinde okuduğu programında şeker fiatlarının indirileceği mevzuubahstir. Bu mevzu üzerinde, mütehassıslar tarafından ehemmiyetli surette yapılan tetkikat bitirilmiştir. İcra vekilleri heyetinde tetkik ve müzakeresi devam etmektedir Yakında zannediyorum ki bir neticeye varılacaktır. Şeker sanayiinde üç esası nazara alıyoruz:

Evvelâ şekerin fabrikalara maliyeti ve fabrikalrın kazançları,

İkincisi şeker maliyetinde esas unsurlardan olan pancar fiatları,

Üçüncü olarak da vergiler.

Memeketimizde şeker sarfiyatının 85 bin tona kadar çıktığını istatistikler gösteriyor. Mevcud dört fabrikanın istihsal kabiliyeti ise 76 bin tondur. Filî istihlâk ise iki senedir 55 bin ton raddesindedir. Demek ki, bugünkü sarfiyata nazaran fabrikalarımızın istihsal kabiliyeti yüksektir, fakat yarına nazaran eksiktir. Şu halde şekeri ucuzlatmak suretile halkın şeker istihlâkâtını çoğaltmak ve halkın bu maddeden gıdalanmasını kolaylaştırmak taraftarıyız.

Hükûmet bu noktadan icab eden her fedakârlığı göze alarak, her üç maliyet elemanına tesir yapmak kararındadır.

Arkadaşlarımızdan birisi, stokları tetkik ederken, Uşak fabrikasındaki şeker stokunun fazlalığından bahsettiler. Hakikaten bu sene fabrikalarımızda şeker stoku geçen yıllardaki stoklardan fazladır. Bu meyanda Uşak fabrikasının stoku da, fazla olabilir.

Hepsi 46 bin tonu bulan bu stokun sebebleri fazla pancar yetiştirilmesinden, fabrikalarımızın geçen yıl anormal denecek derecede fazla istihsalat yapmalarından ve şimdi söyliyeceğim sebebten ileri gelmiştir-

Ekonomi Bakanlığı 1933 senesi sonuna kadar gümrüğe gelmiş olan şekerlerin ithaline müsaade etmiştir. Bunda iki esas düşünüyordu: Her ne sebeble olursa olsun vatandaşların haklı haksız hariçten getirdikleri şekerlerin uzun müddet gümrüklerde kalması, yatırılmış millî sermayenin ziyanını mucib olacaktı.

Bir defaya mahsus olmak üzere müsaade bu suretle verildi, ve memlekette ihtiyaçtan fazla şeker terakümü de bu suretle doğdu.

Memleketimizdeki şeker sanayii tesisatı, 20 — 25 milyon arasında bir sermayeyi temsil eder. Bunun mütedavil sermayesi 10 — 15 milyon arasında değişiyor.

Demek ki, şeker sanayii dediğimiz zaman buraya bağlanmış olan 30 — 35 milyon lira arasında bir millî servet mevzuubahs demektir. Bu rakam hepimizin iftiharını mucib olabilir. Şu halde hükûmetiniz, Ekonomi Bakanlığı, ilk defa olarak böyle büyük bir sermayenin tekâsüf ettiği bir işte çok hassas bir rol almış bulunuyor: Bir taraftan bu sanayiin bozulmaması için lâzım gelen dikkati esirgememek, diğer taraftan da vergi noktasından fedakârlık yaparak ve icabında pancar müstahsillerini de fedakârlığa davet ederek memlekette şeker fiatını normal bir hadde indirmek kararındadır.

Hulâsa arkadaşlar, size vâdettiğimiz, türk milletinin benimsediği ve diyebilirim ki dünya efkârı umumiyesinin dikkat ve alâka ile gözetlediği sanayi programımızın dörtte üçü hazırlanmış ve büyük bir kısmının inşaatı da 14 ay içinde ikmal edilmiştir. (Bravo sesleri) Gelecek sene içinde temelleri atılacak olanları da vardır. Her şeyleri tamamdır, önümüzdeki yıla kalmaları hesabları üzerinde meşgul bulunmamızdandır.

Ekonomi Bakanlığı Sümer Bank ve millî bankalara sanayi programı tatbikatını tevdi etmekle kendi cephesinden eyi bir iş yaptığına kanidir. (Tasvib sesleri)

İşin esaslarını verdikten sonra artık dokunmuyorum, realize olduğunu görmekle zevk duyuyorum. Sümer Bank ve millî bankalarımız için bundan sonra düşündüğümüz ikinci beş senelik bir programdır. Bunun üzerinde çalışmakta olduğumuzu söyliyebilirim.

Fakat bize bütün bu muvaffakiyeti temin eden diğer bir sebebi de söylemeliyim: Para. Bu parayı bize muntazaman temin eden Maliye Bakanı arkadaşıma müsaadenizle huzurunuzda teşekkür ederim. (İştirak ederiz sesleri).

Sümer Bank münevver bir teşekkül haline gelmiştir ve gelmektedir. Mali murakabeyi orada tesis ettik, teknik murakabeyi de mutlak olarak sağlamlandıracağız ve bu neticeyi de elde ettiğimiz anda, Sümer Bank da kendisinden beklediğimiz semereleri bize verecektir. Arkadaşlarım bunun üzerine çok hassastırlar ve bunu da yapacak kabiliyettedirler. Öyle zannediyorum ki, kabiliyetleriyle, gösterdikleri iş itibariyle teşekküre şayandırlar. Kendilerine teşekkür ederim ve takdirinize arzederim. (Alkışlar).

ANKARA 3. ÜNCÜ SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN:

Nevşehirli olup Nümune hastahanesinde vefat eden Ali oğlu Seyfettin'in mahkemece terekesine vaziyed edilmiş olduğundan kefaleti hasebile alacaklı olanlar da dahil olduğu halde bilcümle alacaklı ve borcluların ve mirascıların vesaiki resmiyelerile beraber bir ay zarfında 3 üncü sulh hukuk mahkemesine müracaatları ve alacaklarını vaktile kaydettirmiyenlerin mirascıya ne şahsan ve ne de terekeye izafeten takip edemiyecekleri lüzumu ilân olunur. 1—1565

Ankara Valiliğinden:

1 — Keşif bedeli (37908) lira (37) kuruştan ibaret olan Kızılcahamam Ankara yolunun 19+000 ilâ 36+420 inci kilometreleri arasında inşa edilecek 11 adet köprü ve menfez inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 2 mayıs 935 perşembe günü saat on beşte Ankara vilâyeti daimî encümeninde yapılacaktır.

3 — İstekliler teklif mektuplarını 935 senesine ait ticaret odası vesikası, Ankara Nafıa başmühendisliğinden alınmış ehliyeti fenniye vesikası (2843) lira (13) kuruşluk muvakkat teminat mektubu ile birlikte aynı gün saat 14 de kadar vilâyet encümeni riyasetine vermeleri.

4 — İşe ait vahidi fiat, fennî ve hususî şartname Nafıa başmühendisliğinden (190) kuruş mukabilinde verilir.

İşbu evrakı almak ve prajeleri görmek istiyenler Ankara Nafıa Başmühendisliğine müracaatları (844) 1—1487

Satılık ev

Ankara Belediyesinden:

1 — Yenişehirde İzmir caddesinde (1055) M² arsa üzerine yapılmış etrafı dıvarlı su, elektirk ve havagazı tesisatı mevcut birinci ve ikinci katları muşamba döşeli (bodrum kat dahil) üç katlı evin kapalı zarfla artırmaya konulmuş ise de istekli çıkmadığından bir ay zarfında pazarlıkla satılığa çıkarılmıştır.

2 — Bedeli nakden ve peşinen verilmek şartile (13000) liradır.

3 — Şartname ve haritasını görmek istiyenler her gün muhasebeye gelebilirler.

4 — Muvakkat teminat (975) liradır.

5 — İstekli olanlar bu müddet zarfında tatil günlerinden maada diğer günlerde komisyon reisliğine müracaat edebilirler. (892)

BÜYÜK OYUN

Marie Bel - P. R. Wilm

ANKARA İCRA DAİRESİ GAYRİ MENKUL SATIŞ MEMURLUĞUNDAN:

1 — İzalei şuyudan dolayı satılmasına karar verilmiş olan Konya caddesinde vaki ve tapunun 660 ada 12, 14, 16 parsel numaralarında kayşdlı ve (97) M2. ve (1455) lira kıymeti muhammeneli arsa aşağıda yazılı şartlar dairesinde satılmak üzere açık artırmaya çıkarılmıştır.

3 — Satış peşin para ile olmak üzere 26-5-935 tarihine müsadif pazar günü saat 14-16 ya kadar icra dairesi gayri menkul satış memurluğunda yapılacaktır.

4 — Talipler takdir edilmiş olan yukardaki muhammen kıymetin yüzde 7,5 ğu nisbetinde pey akçası veya millî bir bankanın teminat mektubu ile kanunen teminat olarak kabul edilen hazine tahvilleri getireceklerdir.

5 — Satış günü artırma bedeli takdir edilen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulduktan ve üç defa nida ettirildikten sonra mezkûr günün 16 ıncı saatinde en çok artıran talibine ihale olunçaktır.

6 — İşbu tarihteki artırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde 10-6-935 tarihine müsadif pazartesi günüsaat 14-16 ya kadar yapılacak ikinci artırmada en çok artıran talibine ihale olunacaktır.

7 — Birinci ve ikinci artırmalarda ihale bedeli ihaleyi müteakip verilmediği takdirde üzerine ihale edilenin talebi üzerine ihale tarihinden itibaren kendisine bedeli ihaleyi teslimi vezne eylemesi için yedi gün kadar mehil verilecektir. İşbu müddet zarfında ihale bedeli yatırılmadığı takdirde ihale bozulacak ve bu tarihten evel en yüksek teklifte bulunan talibe teklifi veçhile almağa razı olup olmadığı sorulduktan sonra teklifi veçhile almağa razı ise ihale farkı birinci talipten tahsil edilmek üzere bu talibe ihale edilecektir. Teklifi veçhile almağa razı olmazsa gayri menkul yeniden on beş günlük ikinci artırmaya çıkarılarak en çok artıran talibine ihale edilecektir.

8 — Her iki artırmada da gayri menkul talibine ihale edildikte tapu harcile dellaliyle resmi müşteriye ve ihale tarihine kadar olan müterakim vergi ve resim ise borçluya aittir.

9 — Borçlu ve alacaklılarla diğer alâkadarların bu gayri menkul üzerindeki haklarını ve hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile 20 gün içinde dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilliyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaştırılmasından hariç tutulacaklardır.

10 — Artırmaya iştirak edecekler 15-5-935 tarihinde 934/119 numara ile dairemizdeki yerinde herkese açık bulundurulan şartnamemizi okuyabilirler. 1—1570

Diyarbekir Valiliginden:

Diyarbekir Dağ kapusu haricinde gösterilecek yerde inşa olunacak 25829 lira 97 kuruş keşifli nafıa garaj ve bina inşaatı 11 mayıs 1935 tarihine müsadif cumartesi günü saat 12 ye kadar kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmeye iştirak edecekler bedeli keşfin yüzde 7,5 miktarında banka mektubu veya dahilî istikraz vereceklerdir. İsteklilerin ya bizzat Mühendis veya mimar olması veyahut inşaat müddetince bir mühendis veya mimarın fennî mesuliyeti deruhde teahhütnamesi ve bina işlerini idare etmiş olduğunu gösterir vesika göstermeleri lâzımdır.

Şartname, plân ve keşfini görmek istiyenlerin her gün çalışma saati içinde vilâyet daimî encümenine müracaat etmelidirler. Teklif mektupları ihale günü saat 11 e kadar behemehâl encümene verilmiş olacaktır. (2036-903)

1—1579

Askeri fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Kazmalı kürek ve nal çivisi imalı için komple birer tesisat sipariş edilecektir. Mütehassıs firmaları temsil eden alâkadarların vekâletnamelerini hamilen bu baptaki şeraiti anlamak üzere 9 mayıs 1935 tarihine kadar Ankarada umum müdürlük fen şubesine müracaat etmeleri. (896) 1—1572

Iktısat Vekâletinden:

Vekâletin Yenişehirdeki binasının konferans salonu için lüzumu olan koltuk, kürsü, sandalya ve saire açık artırmaya konulmuştur. Eksiltme 7 mayıs 1935 salı günü saat 11 de vekâlet artırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin (8500) liradan ibaret olan muhammen kıymetin yüzde 7,5 ğu olan (637,5) liralık teminatının Merkez muhasebeciliği veznesine teslimi. Şartnameler vekâlet levazım müdürlüğünden almacaktır. (901)

1—1575

Adliye Vekâletinden:

Adliye vekâleti teftiş heyeti kaleminde 60 lira ücretli bir daktiloluk münhaldir. İsteklilerin orta mektep mezunu olması veya o derecede bir ehliyetnamesi bulunması ve memurin kanununun dördüncü maddesindeki evsafı haiz bulunması lâzımdır. 27.4.1935 cumartesi günü saat onda reislikte imtihan yapılacaktır. Evrakı müsbitelerile hazır bulunmaları. (905) 1—1577

Istanbul: Deniz Levazım satın alma komisyonu reisliğinden:

Tahmin edilen bedeli 100,000 lira olan 2000 ton mazot 9 mayıs 1935 perşembe günü saat 15 de Kasımpaşada komisyon binasında kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi beş lira mukabilinde her gün komisyondan alınabilir. Muvakkat teminatı 6250 liradan ibarettir. İsteklilerin muvakkat teminat makbuzu veya mektuplariyle kanunî belgeleri havi teklif mektuplarını belli saatten bir saat eveline kadar komisyon reisliğine vermeleri. (2050-904) 1—1578

ANKARA İCRA DAİRESİ GAYRİ MENKUL SATIŞ MEMURLUĞUNDAN:

1 — İzalei şuyuundan satılmasına karar verilmiş olan tapunun 24 - 12 - 929 tarih ve cilt 58 sıra 58 numarasında mukayyet ve Kalaba köyünde kâin ve vaki evli bağ ve bahçe aşağıda yazılı şartlar dairesinde satılmak üzere açık artırmaya çıkarılmıştır:

2 — Evsaf ve müştemilâtı: Mezkûr bağ ve bahçe 4 buçuk dönüm sahadadır. İçinde iki kat üzerine yapılmış üç oda bir mutbah ve bir helâdan ibaret ev vardır heyeti umumiyesine 1700 lira kıymet takdir olunmuştur.

3 — Satış peşin para ile olmak üzere 26-5-935 tarihine müsadif pazar günü saat 14-16 ya kadar icra dairesi gayri menkul satış memurluğunda yapılacaktır.

4 — Talipler takdir edilmiş olan yukardaki muhammen kıymetin yüzde 7,5 ğu nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubu ile kanunen teminat olarak kabul edilen hazine tahvilleri getireceklerdir.

5 — Satış günü artırma bedeli takdir edilen kıymetin yüzde 75 ini bulduktan ve üç defa nida ettirildikten sonra mezkûr günün 16 ıncı saatinde en çok artıran talibine ihale olunacaktır.

6 — İşbu tarihdeki artırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde 10-6-935 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14-16 ya kadar yapılacak ikinci artırmada en çok artıran talibine ihale olunacaktır.

7 — Birinci ve ikinci artırmalarda ihale bedeli ihaleyi müteakip verilmediği takdirde üzerine ihale edilenin talebi üzerine ihale tarihinden itibaren kendisine bedeli ihaleyi teslimi vezne eylemesi için yedi gün kadar mehil verilecektir. İşbu müddet zarfında ihale bedeli yatırılmadığı takdirde ihale bozulacak ve bu tarihten evel en yüksek teklifde bulunan talibe teklifi veçhile almağa razı olup olmadığı sorulduktan sonra teklifi veçhile almağa razı ise ihale farkı birinci talipten tahsil edilmek üzere bu talibe ihale edilecektir. Teklifi veçhile almağa razı olmazsa gayri menkul yeniden on beş günlük ikinci artırmaya çıkarılarak en çok artıran talibine ihale edilecektir.

8 — Her iki artırmada da gayri menkul talibine ihale edildikte tapu harcile dellaliye resmi müşteriye ve ihale tarihine kadar olan müterakim vergi ve resim ise borçluya aittir.

9 — Borçlu ve alacaklılarla diğer alâkadarların bu gayri menkul üzerindeki haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile 20 gün içinde dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilliyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaştırılmasından hariç tutulacaklardır.

10 — Artırmaya iştirak edecekler 15-5-935 tarihinde 933/475 numara ile dairemizdeki yerinde herkese açık bulun durulan şartnameyi okuyabilirler. 1—1568

ANKARA 3. ÜNCÜ SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN:

Ankaranın Öksözce mahallesinden olup Nümune hasahanesinde vefat eden Tevfik oğlu Rifat'ın terekesine vaziyed edilmiş olduğundan kefaleti hasebile alacaklı olanlar da dahil olduğu halde bilcümle alacaklı ve borçluların ve mirascıların vesaiki resmiyelerile beraber 1 ay zarfında 3 üncü sulh hukuk mahkemesine müacaatları ve alacaklarını vaktile kaydettirmiyenlerin mirascıya ne şahsan ve ne de terekeye izafeten takip edemiyecekleri lüzumu ilân olunur.

1—1566

Arsa aranıyor

Kocatepe veya civarında veya Yenişehirde satılık arsa aranıyor. Telefon: 3666

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satın Alma Komisyonu ilânları

15 TON SARI SABUNLU KÖSELE
6 TON ÇİKOLATA KÖSELE
5 TON SİYAH YAĞLI KÖSELE
8,6 TON SARI VAKETE
1800 ADET MEŞİN
600 ADET SIRIMLIK ŞAPLI DERİ

Tahmin edilen bedeli (80000) lira (——) kuruş olan yukarda mikdarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî fabrikalar umum müdürlüğü satın alma komisyonunca 11 mayıs 1935 tarihinde cumartesi günü saat 15 de pazarlık ile ihale edilecektir. Şartname (4) lira (——) kuruş, mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 5250 lira, 2490 numaralı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisiyona müracaatları. (897)

1—1573

İKİ ÇİFT FAYTON ARABASI KOŞUM HAYVANI.

Tahminî bedeli 750 lira olan yukarda yazılı iki çift fayton arabası koşum hayvanı Askerî fabrikalar satın alma komisyonunca 4 - Mayıs - 935 tarihinde cumartesi günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacaktır. Şartname bedelsiz olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 56 lira 25 kuruş ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle satacakları hayvanlarını mezkûr gün ve saatte Umum Müdürlük nizamiye kapısı önünde hazır bulunmaları. (843) 1—1469

UMUM MÜDÜRLÜK BİNASI ÖNÜNDE YAPTIRILACAK YANGIN HAVUZU:

Keşif bedeli (654) lira olan yukarıda yazılı inşaat Askerî fabrikalar umum müdürlüğü satın alma komisyonunca 27 nisan 1935 tarihinde cumartesi günü saat 14 de pazarlık ile ihale edilecektir. Şartname 4 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 60 lira ve 2490 numaralı kanunun 2. ve 3. maddelerinde yazılı vesaikle muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları.

70000 METRE FİŞEK TORBALIK BEZİ

Tahmini bedeli 21000 lira ve 4 mayıs 1935 tarihinde kapalı zarfla ihalesi yapılacak olan yukarıda mikdarı yazılı bezin satın alınmasından sarfınazar edildiği ilân olunur.

(888) 1—1574

Millî Müdafaa Vekâleti Satın Alma Komisyonu ilânları

MUHABERE MALZEMESİ İLANI

60 takım Lâklanşe pili, 35.3.Mm. kutrunda demir tel ile 2000 adet deve boyunlu 3 No. Mücerrit fincan satın alınmak üzere açık eksiltmeye konulmuştur.

Hepsinin tahmin edilen bedeli 1305 lira 80 kuruştur. Şartnamesi parasız olarak komisyonumuzdan alınacaktır. İhalesi 25.rv.1935 perşembe günü saat 11 de komisyonumuzda yapılacaktır. Muvakkat teminat 97 lira 94 kuruştur. Eksiltmeye girecekler 2490 No. lu kanunla şartnamede istenen belgeleri beraber getireceklerdir. (788)

1—1359

İLAN

1 — Hepsinin biçilen ederi 1289 lira olan 22 kalem defter ve cetvelin basılması açık eksiltme ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 24.4.1935 çarşamba günü saat 11 dedir.

3 — Muvakkat pey akçesi 104 lira 18 kuruştur.

4 — Şartname ve örnekleri görecekler her gün öğleden sonra komisyona uğrıyabilirler.

5 — Eksiltmeye girecekler pey akçelerini maliyeye yatırdıklarına aid alacakları makbuzlarla artırma eksiltme kanununun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalarla birlikte eksiltme saatinde M. M. V. Satın alma komisyonunda bulunmaları. (789) 1—1358

İLAN

46 kalem muhabere malzemesinin kapalı zarfında teklif edilen mektup kanuna uygun görülmemesinden red edilmiş olmakla tekrar kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin edilen umum bedeli (11255) lira 50 kuruştur. Şartnamesi bedelsiz olarak komisyonumuzdan alınacaktır. İhalesi 5-5-935 pazar günü saat on birde komisyonumuzda yapılacaktır. Muvakkat teminatı: 844 lira 16 kuruştur. Eksiltmeye girecekler 2490 No.lu kanunla şartnamede istenen belgeleri teklif mektuplariyle birlikte en son ihale günü saat ona kadar komisyon reisliğine verilmiş bulunacaktır.

(871) 1—1512

İLAN

1 — Yerli fabrikalar mamulatından 22000 metre boz kaputluk kumaş kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. Beher metresine tahmin edilen fiat 297 kuruştur.

2 — İhalesi 30. 4. 935 salı günü saat 11 dedir.

3 — İsteklilerin evsaf ve şartnamesini almak için 327 kuruş mukabilinde komisyondan verilecektir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin belli gün ve saatından en az bir saat evel teklif mektublarını 4517 liralık kanunî teminatlariyle artırma ve eksiltme kanununun 3. üncü maddesinde yazılı vesikalarla M .M. V. Sa. Al. Ko. na gelmeleri. (817)

1— 1416

ANKARA OSMANLI BANKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

21 - 4 - 935 pazar günü paskalya ve 23 - 4 - 935 salı günü Hakimiyeti Milliye Bayramı münasebetile banka gişeleri kapalı bulunacaktır. 1—1535

Ankara belediye başkanlığından:

1 — İhalesi feshedilen binaların numara levhalarının asılması yeniden pazarlıkla ihale edilecektir.

2 — Pazarlık 25.4.1935 perşembe günü saat 11 de belediye şirketler komiserliği odasında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 385 liradır.

4 — Şartnamesini görmek ve fazla malûmat almak istiyenlerin Belediye numaralama komisyonu reisliğine müracaatları. (882) 1—1541

Ankara inhisarlar Başmüdürlüğünden:

Ankara İnhisarlar Başmüdürlüğü depolarında mevcut hurda halinde tahminen bin kilo sandık parçası kilo hesabiyle, ve 251 tane kapaksız ve 769 tane kapaklı içki sandıkları açık arttırma ile satılacaktır. Arttırma 27 - nisan - 935 cumartesi günü saat 15 te Başmüdürlükte müteşekkil komisyonda yapılacaktır. Şeraiti anlamak istiyenlerin komisyona müracaatları. (834) 1—1459

Jandarma Genel Komutanlığı [J.U.K.] Ankara satın alma komisyonundan:

Jandarma hayvanatı için (4.000) tane yem torbası 24.4.1935 çarşamba günü saat (15) de açık eksiltme ile satın alınacaktır. Bir yem torbası için (65) kuruş kıymet biçilmiştir. Şartnamesi komisyondan parasız verilir. Eksiltmeye girmek istiyenler eksiltme saatinden evel (195) lira ilk teminat banka mektubu veya sandık makbuzu ile (2490) sayılı kanun ve şartnamesinde yazılı belgeleri komisyona vermiş olmaları. (769) 1—1340

BÜTÜN DÜNYADA TANINMIŞ OLAN

REVUE saatleri

Satış yerleri:
Beyoğlu İstiklâl Cad. 399 No. S. Mısırlı. Galatada, Tünel sokağında 29 No. lu Meyer saat ticarethanesi REVUE FABRİKALARI TÜRKİYE SATIŞ ŞUBESİ:
İstanbul, Bahçekapıda Taşhan No. 19
1—1384

Ankara Belediyesinden:

Sakaların göz önüne

1 — Sakaların el ve yüzleri temiz ve kabları muntazam kapaklı olacaktır.

2 — Üstlerine bej rnekde ve tulum şeklinde gömlek giyecek ve üç ayda bir muayene olacaklardır.

3 — Bu şartlara riayet etmiyenlere sakalık yaptırılmıyacaktır.

4 — İşbu husus belediye tenbihleri arasına alınmıştır. (881) 1—1542

Nafıa Bakanlığından:

13.4.1935 tarihinde münakasası yapılacağı ilân edilen Irmak - Filyos hattı üzerinde 8 muhtelif istasyonlardaki bina inşaatına aid ilânlar iptal edilerek:

Muhammen ihale bedeli 160 bin liradan ve muvakkat teminatında (9250) liradan ibaret bulunan bu inşaat ve ameliyatin eksiltmesi 25.4.1935 perşembe günü öğleden sonra saat 15 de Ankarada Nafıa Bakanlığı binasında Demiryol inşaat reisliği eksiltme komisyonunda yapılmak üzere yeniden münakasaya konulmuştur.

İsteklilerin teklif mektuplariyle münakasa şartnamesinde yazılı diğer evrakı 25.4.1935 jerşembe öğleden sonra saat 14 de kadar inşaat reisliğine makbuz mukabilinde teslim etmeleri lâzım geldiği ve münakasa şartnamesi ile mukavele projesi ve ilişiklerinden mürekkep bir takım evrakı sekiz lira bedel mukabilinde bakanlık inşaat dairesinden alabilecekleri ilân olunur. (775) 1—1353

Musiki Muallim Mektebi Müdürlüğünden:

Kuzu eti	750 — 1500	
Koyun „	300 — 500	
İç bezelye	200 — 500	
Taze „ Bakla	200 — 500	
	200 — 500	
Semizotu	200 — 500	
Kabak	200 — 500	
Dereotu	500 — 1000	demet
Enginar	1500 — 3000	
Nane	100 — 200	demet

Yukarda yazılı erzakın nisan 30 salı günü saat 15 de eksiltme ile ihalesi yapılacağından taliblerin mektep muhasebeciliğinde münakit komisyona, şartnamesini görmek istiyenlerin de mektebe müracaatları. (835) 1—1449

Dr. CEMS'in

Nasır ilacı

En eski nasırları bile pek kısa bir zamanda tamamen ve kökünden çıkarır.

Umumî deposu: İngiliz Kanzuk eczanesi, her eczanede bulunur, Ciddî ve müessir bir nasır ilâcıdır.

Kanzuk öksürük şurubu: Öksürüğü katî şekilde durdurur.

Ankara dördüncü icra memruluğundan:

Ankara emniyet müdürlüğü anbar memuru Neşete 32 lira 63 kuruşa borçlu Börekçiler namı diğer dere mahallesinde Mescit sokak 29 numaralı Şerife'nin evinde müstecir iken halen ikametgâhı bilinemiyen Vildanın ilânen tebligat icrasına karar verildiğinden işbu ilân tarihinden itibaren 10 gün zarfında dairemizin 935-1877 numaralı dosyasına müracaatla bir diyeceği varsa bildirmesi aksi halde tebliğat yapılmış nazariyle bakılacağı ilân olunur. 1—1580

Devlet Demiryolları ve Limanları Satınalma Komisyonu İlânları

İLAN

İdaremiz münhalâtı için atideki evsafı haiz 3 memur alınacaktır.

1 — 30 yaşından fazla olmamak

2 — Orta tahsilini ikmal etmiş bulunmak

3 — Askerliğini ifa etmiş olmak

4 — Şimdiye kadar çalıştığı yerlerden hüsnü hizmet vesikası ibraz etmek

5 — Yazı, hesabdan tenasüb, faiz meseleleri ile coğrafya ve hendeseden yapılacak imtihanda muvaffak olmak

6 — Demir yol hizmetlerinde kullanılmağa salih olduğu demir yol tabiblerince tasdik edilmek. Ticaret ve sanat mektebini ikmal etmiş olanlar imtihanda muvaffak oldukları takdirde tercih olunurlar.

7 — Talip olanların beş gün zarfında idaremiz zat işleri müdürlüğüne istida ile müracaatları. (884) 1—1550

Doktor

Ali Maruf Ünver

DERİ, FİRENGİ VE BELSOĞUKLUĞU HASTALIKLARI MÜTEHASSISI

Tabakhane caddesi başında Altıntaş sokak No: 5

Hastalarını her gün 9-13 ve 15-20 ye kadar kabul eder.

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri Falih Rıfkı ATAY

Umumi neşriyatı İdare eden Yazı İşleri Müdürü Nasuhi BAYDAR

Çankırı caddesi civarında Ulus Basımevinde basılmıştır.

Daktilo aranıyor

Türkçe ve fransızca dillerini karşılıklı tercüme eden bir daktilo aranıyor. Aynı zamanda almanca bilen üstün tutulur. İsteklilerin şartlarını, adreslerini, (Ankara posta kutusu (101) adresine (tercüman) işaretile yazmaları. 1—1571

Ankara asliye birinci hukuk mahkemesinden:

Dava edilen: Ankaranın Gicik mahallesi yeni cami sokağında (9) numaralı evde Abdurrahman oğlu Osmana:

Karınız Ankaranın Gicik mahallesi Yenicami sokak (9) sayılı evde Hacı Ali kızı Müzeyyen tarafından yapılan ihtar davası üzerine namınıza gönderilen davetiye ikametgâhınızın meçhul bulunmuş olduğu beyaniyle bilâ tebliğ iade edilmiş ve bu suretle muhakeme 1.5.1935 çarşamba günü saat 14 de bırakılmış olduğundan muayyen günde mahkemeye gelmediğiniz veya bir vekil göndermediğiniz takdirde hakkınızda hukuk usulü muhakemeleri kanununun (401) inci maddesi mucibince muamele yapılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (900)

Kiralık apartıman

Maliye Vekâleti bahçesi karşısında asfalt cadde üzerinde daireye, yazıhaneye otele ve müstakil eve elverişli müsaid fiat ile kiraya verilir.

Apartıman altındaki kahveye müracaat telefon: 2547 1—1569

ANKARA 3. ÜNCÜ SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN:

Pelevne muhacirlerinden olup Nümune hastahanesinde vefat eden berber Fikri'nin mahkemece terekesine vaziyed edilmiş olduğundan kefaleti hasebile alacaklı olanlar da dahil olduğu halde bilcümle alacaklı ve borcluların ve mirasçıların vesaiki resmiyeleri ile beraber bir ay zarfında 3 üncü sulh hukuk mahkemesine müracaatları ve alacaklarını vaktile kayıt ettirmiyenlerin mirascıya ne şahsan ve ne de terekeye izafeten takib edemiyecekleri lüzumu ilân olunur. 1—1567

ANKARA 3. ÜNCÜ SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN:

Kızıl hamamlı olup Nümune hastahanesinde vefat eden Ahmet oğlu Kâmil'in mahkemece terekesine vaziyed edilmiş olduğundan kefaleti hasebile alacaklı olanlar da dahil olduğu halde bilcümle alacaklı ve borcluların ve mirascıların vesaiki resmiyelerile beraber bir ay zarfında 3 üncü sulh hukuk mahkemesine müracaatları ve alacaklarını vaktile kaydettirmeyenlerin mirascıya ne şahsan ve ne de terekeye izafeten takip edemiyecekleri lüzumu ilân olunur. 1—1564

Ankara Nümune Hastahane Baştabibliğinden:

1 — Ankara Nümune hastahanesinin teşrihi marazi boratuvarı için ahşap dolap ve etajerler açık eksiltme yaptırılacaktır. Bunların tahmin edilen bedeli 3888 lira kuruştur.

2 — Fennî ve idarî şartname ile plân, model her gün hastane baştababetinde görülebilir.

3 — Eksiltme 29. Nisan. 935 pazartesi günü saat on Ankara Nümune hastanesinde teşekkül eden komisyonda yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat mikdarı 292 liradır. (814) 1—1439

Ankara Belediyesinden:

Tekaüt ve yetim maaşı alanlar mayıs 935 yoklaması için aşağıdaki maddelerde yazılı vesikalar ile belediye muhtarlık işleri müdürlüğüne müracaat edeceklerdir.

Madde 1 — Yoklama sahipleri behemehal kendileri geleceklerdir. Gelemiyecek derecede hasta bulunanlar doktor raporu getireceklerdir. Hariçte bulunanlar vekâletnameyi haiz zevat tarafından bu işî takip ettirecekler dir.

2 — Yoklama kâğıtları iki nüsha olarak tanzim edilecek bunlardan biri belediyedeki muhtarlık işleri müdürlüğünde kalacak diğeri defterdarlığa verilecektir. Her iki de mümessiller tarafından imzalı ve iki nüsha da fotoğraflı olacaktır.

3 — Mütekait zabitanın, dul kadınlarının ve yetimlerinin yoklamaları askerlik şubesince yapılacak ve ikinci madde ahkâmına riayet edilecektir.

4 — Yoklama kâğıtları hakkında ayrıca belediyece araştırma ve soruşturma yapılacak ve bunların hilafı sabit olduğu takdirde tanzim edenler ve şahitleri hakkında kanunî takibat yapılacaktır. (850) 1—14

Ankara Defterdarlığından:

Senesi	Mükellefin ismi	sanatı	Ticaret mahalli
931	Muharrem	manav	Hükûmet caddesi

Verginin matrah	Vergisi L.	K.
69x33,00		
360	6,	33

Yukarıda adı şanı yazılı kazanç vergisi mükellefin adresi bilinmediğinden 8/49 No. lu ihbarnamesi tebliğ dilememiştir. İlân tarihinden itibaren otuz gün zarfında tiraza hakkı olduğu tebliğ yerine kaim olmak üzere ilân olunur. (891) 1—1559

Ankara Belediyesinden:

Yogurtçuların göz önüne

1 — Yoğurt tenekeleri konulan tablalar boyalı ve üzeri muntazam açılır kapanır camekân olacaktır.

2 — Yoğurt tenekeleri tekrar ikinci bir kapakla kapanacaktır.

3 — Yoğurt kepçeleri üzerinden geçme kapalı kutular içinde olacaktır.

4 — Yoğurtcular arkasından ilikli ve diz kapaklarından aşağı beyaz veya bej renkde gömlek giyineceklerdir. Ve daima temiz olmak için iki tane yapılacaktır.

5 — Yoğurtcuların el ve yüzleri temiz ve tırnakları ve saçları kesilmiş olacaktır.

6 — Yoğurtcular üç ayda bir muayene edilecekler.

7 — Yoğurt konulan askıların behemehal yerden 75 santim yüksek olmaları şarttır.

8 — Hilafında hareket edenler cezalandırılacağı gibi kabları müsadere ve imha edilecektir.

9 — İşbu hususat Belediye tenbihleri arasına alınmıştır. (880) 1—1543

Türk Tayyare Cemiyeti Umumî Merkezinden:

Tane	
85	Sığır derisi
315	Yünlü koyun derisi
58	Tiftik keçi derisi
13	Kıl keçi derisi
97	Çıplak koyun ve keçi derisi

Beypazarı şubemizde bulunan yukarda yazılı deriler açık artırma ile 27-4-935 cumartesi günü yerinde satılacaktır. İsteklilerin o gün Beypazarı şubemizde bulunmaları gerektir. 1—1515

SİNEMALAR

YENİ

BUGÜN BUGECE

Fernand Gravey Mirielle Balin tarafından temsil edilen

Patron olsaydım

Fransızca özlü fevkalâde komedi

KULÜP

BU GECE

Meşhur Seddi Çin Romanından muktebes

GENERAL YEN'in ZEHİRLİ ÇAYI

Mevzuunun azametiyle mütenasip bir surette sahneye vazolunan muhteşem bir şaheser. Barbara Stavinck - Nils Aster

Her NEVİ **pilan** KOPYELERİ ÇABUK **çıkarılır. Halil Naci** KÂGIDCILIK VE MATBAACILIK TİCARETHANESİ Tel: 1230